

**TRANSLATION OF SELECTED VERSES OF
THE HOLY QURAN
(NZEMA VERSION)**

**Published by
ISLAM INTERNATIONAL PUBLICATIONS
LIMITED**

© 1988 Islam International Publications Ltd.

ISBN 1 85372 130 1

Printed by
RAQEEM PRESS
Islamabad, Sheephatch Lane, Tilford, Surrey GU10 2AQ U.K.

1. Nyamenle (Allah).	1
2. Anwuma bəvole.	7
3. Kolan (Quran) nwanzanwanza ne.	10
4. Ngapenzo.	14
5. (Islam) Ngelamo ngapezonli ne. (Muhammad)	20
6. Ezonlölē	24
7. Ehəne-Ehyelē	25
8. Eyē boē wə Nyamenle ti.	26
9. Mēka (Mecca) Ehələ adendule ne.	30
10. Edwekē nwanzanwanza ne məə bebə nwole nolo bahile alasama la.	33
11. Amamuo, Mēla, Nyelē.	36
12. Islamo ezukua nwo ngyehyēlē	42
13. Konle nwanzanwanza wə Nyamenle adenle nu.	43
14. Diedi ma munlililē nee bē ebēla ebələ.	46
15. Gyenlabelē ko enyanlē mə wə ekē ne ma mraalē nee mrenya la.	50
16. Mēla mə tia mpayefoa eliele nwo.	
17. Edwekē-Kapenzo.	53
18. Nyamenle abədəē nwo nealeanu.	55
19. Asəne Eyelē anwobelaze nu məə bēhile ye wə Kolan nwanzanwanza ne anu la.	59
20. Mgbakyeleē ngyikyinyikyī mə wə Kolan nwanzanwanza ne anu məə esukoa a əkola əka eti anu ndəndē la.	62

MUKENYE

1. *Kolan nwanza-nwanza* ne anu edweke kpọke ko Biala le ngelelebebo kelema maa ye ndelebebo le wienyi oma awie maa dumua agenga la. Ehye anzi ye, edweke kpọke ko biala le ngelenu maa fea a.

Edweke kpọke ko biala maa wa mukela ko biala anu la, nee bieko anu edee tenre zo.

2. Kanzee anee ehakyile ne di munli ke duzu babo a, obikye edweke ne maa *Kolan* ne elaka la anwo bie ala, maa ye ngelenu maa eha la zonle a. Nohale nu, oyese ke anee ehakyile ne bahola ava *Kolan* ngelera deba ne anu edweke ne amuala ama kengavole ne.
3. Oyese kpole kpale ke edweke kpọke ko biala maa anee ehakyile ne bava amaa kengavole ne la, engola engile zohane edweke kpọke ko ne ala anu wienyi kpale ke maa ngelera deba kpale ne kile nu la.

Yeva ye ke, se beye edweke agbake ekyii wa ngelera nwanza-nwanza ne anu maa ofane ezukua ngyehyelee nwo la a, nwole ngilenu ne zonle, obo ale ke nrelebe maa wa *Islame* ezukoa ngye hyelee ne anwo la tele fa *Kolan nwanza-nwanza* ne edweke dānwō anwo, maa eye ngelenu ko babo a, ene ye meke ye, ye ezukoa ngyehyelee ne emikye ye fee ze a.

Kekakela, saa yefa yenye yeto menli dodo maa wa ewiade ye anu maa ka anee ngakyile na bele manmela ngakyile maa etenyanle buluku nwanwane yeka ezukoale nwo adenle la a, enee ohyia ke yekehile obo wa zehae anee ye anu. Na oye ezulole kpole ke, evole apenle ko eya nna ne anu, enee betekolale *Kolan nwanza-nwanza* ne abo kile wa anee bulu babo anu, maa ene ondwu babolo (bible) ne edee ne maa ole (1303) apenle ko eya-nsa nee nsa la, kemā babolo (bible Societies) ekuu ma nemā hanle ye la.

Olua ehye ati ewiade *Kassati Ahmadiyya* ngelamo ekpunli ne eva ezie benyunlu ke bekihakye *Kolan* (Holy Quran) *nwanza nwanza* ne bekēhō anee ngakyile abubanlu babo anu, dedee ma okadwu evole (1989)—apenle ko eya ngonla abulatwe ne ngonla ne anu la, Zohane meke ne enee, *Ahmadiyya* ngelamo Ekpunli ne eledi ye evole syako aloa avuyia.

Məə doa ye bieko la a le kɛ, yɛlɛbɔ mɔdenle kɛ yɛkɛhola yɛkɛhile *Kolan nwanzanwanza* ne foako bie abo yɛkɛma manlema Kɛgenga, wɔ mekɛ mɔə ye Kpule ne amuala abo ehilelɛ nɛ noko doa ye la. Amma ehɛ ɛyɛlɛ ali munli la, yɛyɛ *Kolan (Quran) nwanzanwanza* ne anu edwɛkɛ agbɔkɛ ne bie-mɔ yɛhile ɔbo yera anɛɛ ehɛyɛ anu amma menli mɔ “Sɛbe” bɛnzɛ (*Islam*) ngelamo ɛzɔnlɔlɛ ne anwo ɛdwɛkɛ biala la, anyia nwɔlɛ nvasoɛ. Yɛlɛ anyelazo yɛsɛlɛ kɛ, zɛhae mɔdenle ɛbɔlɛ ne bahola aboa menli mɔə kulo kɛ bɛnwu (*Islam*) ngelamo ɛzɔnlɔlɛ ne ngele-hilelɛ ne bie, mɔə *Kolan (Quran) nwanzanwanza* ne ehilehile la. ɛdwɛkɛ agbɔkɛ ne mɔə bɛyeyela, fane ɛhyemɔ anwo.

1. Nyamenle (Allah).
2. Anwuma bɔvole.
3. Kolan (Quran) nwanzanwanza ne.
4. Ngapenzɔ.
5. (*Islam*) Ngelamo ngapenzɔli ne. (Muhammad)
6. ɛzɔnlɔlɛ
7. ɛhɔne-ɛhyelɛ
8. ɛyɛ bɔɛ wɔ Nyamenle ti.
9. Mɛka (Mecca) ɛhɔlɛ adendule ne.
10. ɛdwɛkɛ nwanzanwanza ne mɔə bɛbɔ nwɔlɛ nolo bahile alasama la.
11. Amamuo, Mɛla, Nyɛlɛɛ.
12. Islamo ezukua nwo ngyehyɛlɛɛ
13. Konle nwanzanwanza wɔ Nyamenle adenle nu.
14. Diedi ma munlililɛ nee bɛ ɛbɛla ɛbɔlɛ.
15. Gyenlabelɛ ko ɛnyanlɛ mɔ wɔ ɛkɛ ne ma mraale nee mrenya la.
16. Mɛla mɔ tia mpayefoa elielɛ nwo.
17. ɛdwɛkɛ-Kapenzɔ.
18. Nyamenle abɔdɛɛ nwo nealeanu.
19. Asɔne ɛyɛlɛ anwobelaze nu mɔə bɛhile ye wɔ Kolan nwanzanwanza ne anu la.
20. Mgbakyeleɛ ngyikyinyikyiyi mɔ wɔ Kolan nwanzanwanza ne anu mɔə ɛsukoa a ɔkola ɔka eti anu ndɛndɛ la.

Nyamenle adawoloma, *Ahamadiyya* ngelamo ɛkpunli ne ehile *Kolan* ne abo ɛhɔ anɛɛ ehɛyɛ mɔ anu:—Bengali, Denish, Dutch, Nrenlanza, Nvade, Fijian, France, Gyarmane, Gurmukhi, Hauza, Hindi, Indonesia, Italian, Kikuyu, Luganda, Purtugese, Russian, Spranto, Swahili, Swedish, Urdu, Yuroba.

Eza ɔye yefɛ, na yɛto yegua kɛ ɔka ekyi, ye wie anɛɛ abulanwiɔ (20) abo Kile na ye Kɛɛ bɛ mbuluku, Ɖlua Nyamenleduma nu Ɖnrɛhyɛ biala yeba wie na yayɛ bɛ mbuluku.

Anɛɛ ne mɔ ale:—Albanian, Asami, Aria, Chinese, Gujrati, Japanese Korean, Malayalam, Mandly, Marathi, Norowegian, Pushtu Polish, Sindhi, Spanish, Tamil, Telgu, Turkish, Vietnami, Kanri.

Sɛ Kpunya bie wɔ ɛkɛ ne mɔɔ ɔfane *Kolan* (Quran) nwanzanwanza ne abohilele ne anwo a Kɛɛ Kɔ *Ahmadiyya Muslim Mission*, mɔ wɔ manle biala anu la.

Ɖye Kɛ enwu yeke anluma mɔɔ yeva yɛdo Ɖkɛ, mɔɔ *Kolan* ne mgbakyeleɛ ne Ɖɛka nwoɛ edwɛkɛ la ɛmoka edwɛkɛ ne mɔɔ wɔ mgbakyeleɛ ne anu la, yemɔti yɛhɛɛ bɛngome ngakyile.

Kolan nwanzanwanza ne anu edwɛkɛ agbɔkɛ ne mɔɔ yeva yɛye buluku ɛhyi la *HAZRAT MIRZA TAHIR AHMAD* mɔɔ le ewiade amuala *Ahamdiyyat* ngelamo Ɖkpunli ne Kpanyinli la yeayeyele a.

S. H. ABBASI
Addl. Vakil-ut-Tasneef
&
Nazir Ashaat
London.

Gboŋ Din yu ni di lebigi Shem

1. Sujee zayititali
1. Suhu-pielli bee nandahima
2. Din dina
2. Vielim yi kama
2. Wula ka yi yen tooi lan ŋmaligi.
2. Yihi ya la so yini zuyu
3. Naawuni kani shee Ŋuna.
5. Naawuni m piiri tuumba.
6. N che ka di səhi.
7. niŋdi amaŋ biem, ka bi tēhiri din doli nyaaja.
9. Naawuni m piiri tuumba.
9. N yen piimi
9. Ti ti David yila.
9. n tahiri zalgunim la
11. dobino tia
11. ka o (Malaika maa) bol' o o gbunni na.
13. firila din nyayisira
13. di doli wahala sheli ben tir' a.
16. Alikuran noloyu kukoli.
16. Zan niŋ amaŋ anfaani (Alikuran) yuuntusuyu jinli puhibu saha.
20. nayila so ni ze shem
20. Naawuni ni kpihinda
21. ka che ka be niŋ beamaŋ kasi.
22. tarli din bara wahala dibu shee.
23. nir'ba ban zi
24. di yeli yelli din pa yelmaŋli n ti amaŋ.
24. chel' yellikam pam niŋbu
25. ni biriginsim
25. ze yim ni
26. di nyela zayi bieyu.

Din pun lebigi Shem

- Sujee
Din be niri suhi ni.
Amaa, shee
Yi kama vielim
Yi lee be ya
Nam ya la ninvuyu yino puuni.
Naawuni kani m pahi O zuyu.
Naawuni m piiri O tuumba.
Din gbamdi sheli.
bi ze tibi, ka baya kani.
- Naawuni m piiri O tumba
N ni zali.
Ti ti David Litaafi.
din nye sheli.
abe tia.
ka o bol' o gbunni.
- din tiri neesim titali (balle) ben
kuri a su'sheŋa.
Alikuran jinli puhibu shee noloyu kukoli.
- Ka nee di zuyu (Alikuran) di
yi ti kpe saha yuŋ.
nayila so ni yayisiri shem.
Naawuni ni kpihim.
ka che ka be niŋ niŋsim sheŋa
be yu din ni niŋ ba kasi ka di
pali.
- tarli din bara vielim shee.
nir'ba ban ka baŋsim.
ka di sayim amaŋmaŋ niriba
yuli.
chel' ŋa pam.
ni biriginsim din ka nini.
gbub' yelmaŋli ni.
di nyela taali.

29.	Ni ban kpaŋ be maŋa m gbub' zalgunima.	Ni ban moo i nini gbubi zalgunima.
30.	din yo zunubi samli	din tuhi ni zunubi san-yoo.
30.	n che ka ti be ban zori Naawuni tooni.	n che ka ti niŋ ninvuyi gahinda bierikasinim puuni.
30.	n ti pintitali zaashee ni.	n ti a zaashe-titali.
30.	ka zaŋ soŋ amaŋa ni	ni vuhum shee.
34.	O nam teekunim diba-ayi m miri taba amaa (dahinsheli) din layim taba.	O nam bina-ayi din nyɛ kom zora. Din layim taba dahinsheli.
34.	buyimzinli di ka nyɔhi ka ne kasi.	buyim nem ni nyɔhi.
37.	ban kurigi pam ka mali	nyevili puuni saha din biɛ ka mali.
37.	tiŋ kuuni din ka nyevili.	tingbani din ka nyevili.
38.	muyusigu ka	tuuni ka
39.	ti zunubi ni	ti taali ni
39.	kum puuni kalimi ti m pahi bierikasi nim ni.	kum puuni kalimi ti niŋ bierikasi nim ni.
41.	Yuma din naaira.	Saha din gariti yomyom.
41.	kpaŋsimya taba ni yelmanli.	kpaŋsimya taba ka yi sayi ti yelmanli.
41.	Duuma Ŋun nama mali alahiziba.	Biɛkaali Duuma.
41.	Daadamanim Duuma	Daadamanim Naa.

1. NYAMENLE (ALLAH)

- 1 Nyamenle duma nu, Dovole, Anwunvonezele-nli.
2. Ayele-yele muala 1: Nyamenle edee, ewiade amuala Awulae.
3. Dovole Anwunvonezele-nli ne.
4. Tumivole wə ndene ebuale kenle ne.
5. Engome kye a, yesonle a, yee engome-kye yee yekponde moale wə wə ekene a.
6. Kile ye adenle fəonwo ne.
7. Adenle ne məə menli bie vale zo a, Wə elole ne rale benwo zo la, te menli məə be hwehwenle wə eya berale benwo zo la yee te menli məə be minli la adenle ne ə.

(SUURATUL-FAATIHA 1: 1-7)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١﴾
 الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٢﴾
 مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴿٣﴾
 إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿٤﴾
 اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٥﴾
 صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ
 الْمَغضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٦﴾

الفاتحة: ١ - ٧

2. Debie biala məə wə anwuma nee aze la wula Nyamenle anu-minyame, Yemə yee əle Tumivole nrelebevole ne a.
3. Anwuma amuala nee aze tumi ne lee ye edee, Yemə yee əmaa ngoane a, yee Əku a, naa Yemə əle debie biala anwozo tumi.

سَبِّحْ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢﴾
 لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣﴾

4. Yemə yee əlumua a, yee Əli amozi a, Yemə yee əda ali yee eza əfea, yee Yemə yee əzə debie biala kpale a.

هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ كُلُّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦﴾

5. Yemə yee əbəle anwuma amuala nee aze wə gyilabele nsia anu a, na akee ədenlanle ye belemgbunli ebia ne anu. Yemə yee əze məw wolo azele ye abo yee əze məw vi aze kə anwuma la, yee əboka benwo zo eleka biala məw bəwə la. Na Nyamenle nwu debie biala məw bəye la.

هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يَعْلَمُ مَا يَلِيحُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرَجُ فِيهَا وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٧﴾

6. Anwuma amuala nee aze tumilile ne le ye edee na Nyamenle eke ne yee bebava edwəke muala bahə a.

لَهُ مَلِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٦﴾

7. Yemə yee Əkakyi aledwole əmaa əyee alehyele a, yee eza Əkakyi alehyele əmaa əyee aledwole a, yee Yemə yee əze məw wə ye nu la a.

يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُؤَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٧﴾

8. Die Nyamenle nee ye soavole ne di na sekya wə agyapadee ne bie wə Nyamenle ye adenle nu, fiməw ye ma edi nwole agya la, na menli məw bedie bedi na bəsekye bə agyapadee wəw Nyamenle ye adenle nu la, bə banyia ahatale Kpole Kpale (SUURATUL HADIID 57 : 2-8)

ءَامِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَأَنْفِقُوا مِمَّا جَعَلَكُمْ مُسْتَحْلِفِينَ فِيهِ فَالَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْكُمْ وَأَنْفَقُوا لَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿٨﴾

الحديد: ٢ - ٨

2. Debie biala məw wəw anwuma amuala ne debie biala məw wəw aze la amuala wula Nyamenle anyulunyale, Yemə yee belemgbunli-lile le ye edee a, yee ayele

يَسْبِغُ لَكُمْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ

yele le ye edee. Na Yemə ɔ le debie biala azo tumi.

وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢﴾

3. Yemə, yee yebə be a. Noko benuhua bie mə enie ye eni, yee benuhua biemə die ye di, na Nyamenle nwu məə beye la.

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ فَمِنْكُمْ كَافِرٌ وَمِنْكُمْ مُّؤْمِنٌ وَاللَّهُ

بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣﴾

4. Ɖbəle anwuma amuala nee aze wə nɔhale nu, na ɔnwonle be, na ɔmanle be enwole ne yele kenlema. Na Ye eke ne yee bebaza bahə a.

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ وَصُوْرَةٌ فَاَحْسَنَ

صُوْرَتَكُمْ وَاِلَيْهِ الْمَصِيْرُ ﴿٤﴾

5. Ɖze debie biala məə wə anwuma amuala ne aze la, yee Ɖze məə bekeda zo ne məə beda ye ali la. Na Nyamenle ze məə wə ahonle nu la.

يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُسْرُوْنَ وَمَا تُعْلِنُوْنَ

وَاللَّهُ عَلِيْمٌ بِذٰتِ الصُّدُوْرِ ﴿٥﴾

التغابن: ٢ - ٥

(SUURATUL TAGAABUN 65: 2-5)

96. Ɖle nɔhale ke Nyamenle a maa baka mra nee ndwoba biala fifi a. Yemə yee ɔma məwuama ba ngoane nu a, eza noko ɔma eteasema kə məwu ama anu a, zehae ye Nyamenle de a, na nianwu eleka yee bekakyi benwo bahə a.

إِنَّ اللَّهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوَىٰ ۗ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ

وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ ۗ ذٰلِكُمْ اللَّهُ فَاِنَّ

تُوْفِكُوْنَ ﴿٦﴾

97. Yemə yee ɔma alehyenle ba a, na Yeye nɔzo enwonenle eliele meke, yee Yeye senzene nee siane meke edianle debie, Eyeka a le debie məə Tumivole, nrele-bevole ne eye a.

فَالِقِ الْاِصْبٰحِ وَجَعَلَ اللَّيْلَ سَكَنًا وَالشَّمْسَ

وَالْقَمَرَ حَسْبًا ۗ اِنَّ ذٰلِكَ لَتَقْدِيْرٌ الْعَزِيْزِ الْعَلِيْمِ ﴿٧﴾

98. Na Yemə yee yeye nwɔlɔra, amaa ɔlua be moale zo bava adenle fɔnwo ne azo, wə azele nee nyevile awozinli kabi-kabi ne anu. Yehilehile Ye seke-lenee ne məə anu wienyi yehile menli məə ze nrelebe la.

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الُّجُوْمَ لِتَهْتَدُوْا بِهَا فِي

طُلُمْتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ۗ قَدْ فَصَّلْنَا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ

يَعْلَمُوْنَ ﴿٨﴾

99. Yemə yεε yeye bε yevi ekela kokye anu na yema bε aako nee tenlabelε a. Yehilehile yε sεkelenεε ne mə anu wienyi yehile menli məə lε ndelebebo la.

وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ
وَمُسْتَوْجِبٌ قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ ﴿٩٩﴾

100. Yemə yεε ətə ezule əfi anwuma na əmaa debie biala fifi a, Nuhua yεε nya-nya nee mra mra məə le kε Awule nee Atoko mə finde a.

وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ
نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُخْرِجُ مِنْهُ
حَبًّا مُتَرَاكِبًا وَمِنَ النَّخْلِ مِنَ طَلْعِهَا قِنَوَانٌ
دَانِيَةٌ وَجَنَّتٍ مِنْ أَعْنَابٍ وَالزَّيْتُونَ وَالرَّيْحَانَ
مُشْتَبِهًا وَعَيْرَ مُتَشَبِهٍ انظُرُوا إِلَى ثَمَرِهِ إِذَا
أَتَمَّ وَبَنِعَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٠﴾

Na əmaa Alehyia sə na əkenda-kenda nwo. Nuhua yεε benya baka mra (Grapes) məə bεfa bεyε nza la, ye tola dəənwo a yεε (Olive) baka nee mbaka mra ngakyile məə biemə zəho-zəho benwo a. Akee nea mbaka mra ne mə saa bεbolo a kε bεsi bεde la. Nəhale nu, εhye amuala le sεkelenεε dəənwo maa menli məə le diedi la.

101. Na bεfa sunsum εvinli-εvinli dəənwo (Jin) bεbata Nyamenle wəə mekε məə ədaye yε əbəle bε la, naa bεbə bε adwenle nu bεka ye kε, Nyamenle εwo mrale mrenya nee mrale mraale, ezεle nu ala gyenεε. Nwanza-nwanza a le Nyamenle, yεε ənwozo kpogya tεla metanwo εhye mə amuala.

وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ وَخَرَقُوا لِوَجْهِهِ
وَبَنَتٍ بَغَيْرِ عِلْمٍ سُبْحَانَكَ وَتَعَالَى عَمَّا
يَصِفُونَ ﴿١٠١﴾

الأنعام: ٩٦ - ١٠١

(SUURATUL AN'AAM 6 : 96-101)

256. Nyamenle bedevinli ne, Nyamenle bieko enee εke kyese əngome-kye, Yemə yε ale Ngoane a, əngyia moale na Abədeε muala hyia ye moale, Əmgbo

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ

ngwɔsɔkɛ yɛɛ ɔnla, ninyɛne mɔɔ wɔɔ anwuma amuala nee Aze la, le Ye edee, nwoane a le tumi wɔɔ ɔnyunlu a, yɛɛ kama-vole ene eke ema awie gyene, gyese mɔɔ ɔbama ye adenle la. Ɖze mɔɔ lumua benyunlu ree mɔɔ ɔli benzi amuala. Awie ko biala enrehola enrenwu debie mɔɔ Nyamenle kulo ke ɔfa ye nrelebe ɔye la, kyese mɔɔ ɔkulo ye edweke la. Ye nrelebe bo debie biala mɔɔ wɔ anwuma amuala nee Aze la anwozo bɔkɔɔ, yɛɛ bebie biala azo eleanle engyegyɛ ye. Yemɔ yɛɛ ɔnwozo kpogya naa ɔle bedvinli ɔtɛla debie biala a.

(SUURATUL BAKARA 2 : 256)

وَلَا تَوْحُّدٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿٢٥٦﴾

البقرة: ٢٥٦

23. Yemɔ yɛɛ a le Nyamenle a, eye ye wɔ eke a Nyamenle bieko enee eke. Ɖze mɔɔ ɔvea nee mɔɔ ɔda aali amuala, ɔle Dovolɛ nee Anwunvonezele-nli.

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عِلْمُهُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿٢٣﴾

24. Yemɔ a le Nyamenle, saa eye yemɔ eke ne a Nyamenle bieko enee eke, ɔle belemgbunli, ɔle nwanza-nwanza, ɔle azondwele mavole. Ɖma banebɔle, ɔle Senzavole, ɔle Tumivole, ɔle Bedevinli, onwozo kpogya, Nwanza-nwanza a le Nyamenle, Ɖnwo te tɛla debie biala mɔɔ besonle ye beboka ɔnwo zo la.

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٤﴾

25. Yemɔ a le Nyamenle, ɔle Bɔvole, ɔle Yevole, ɔle Nwovole, aluma ngelema muala le ye edee. Debie

هُوَ اللَّهُ الْخَلِيقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ

biala mɔɔ wɔɔ anwuma amuala
nee aze la wula ye anyulunyaɛ,
Yemɔ a le Tumivole nrelebe-
vole ne a.

(SUURATUL HASHIR 59: 23–25)

أَلْحَسَنَىٰ يُسَبِّحُ لَهُمَ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ

الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٥﴾
الحشر: ٢٣ - ٢٥

2. ANWUMA BƏVOLE

2. Ayelə-yelə muala le Nyamenle edee, Yemə yee əyele anwuma nee aze a, na əyele Anwuma mbəvole ne mə keazoavole-ma bədede ndəbale nwiə, nsa, nee nna. Məə əkulo la yee əbə əboka ye abədee ne-mə anwo a, nəhale, Nyamenle le tumi wə debie biala anwozo.

(SUURATUL FAATIR 35 : 2)

الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَكِئِكَةِ
رُسُلًا أُولِي أَجْنِحَةٍ مَّثْنَى وَثُلثَ وَرُبْعَ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ
مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٧﴾

فاطر: ٢

98. Kayekə, Nwane a le Gabriel kəvole a? Yemə yee əvale Kolan nwanza-nwanza buluku ne əwu-lale wə ahonle nu, əlua Nyamenle tumi zo, na Kolan ne di yekile mbuluku məə lumua ənyunlu la anwo dasele, na əle adenle hilele edweke feleko əma diedi-ma.

قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلَىٰ
قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ
وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٩٨﴾

99. Nwane a le kəvole ma Nyamenle nee Ye anwuma mbəvole ne mə a, Ye azoavole ne-mə, Gabriel, Macheal. Nəhale nu, Nyamenle le Kəvole maa menli məə bənie Ye bəni la.

مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَرُسُلِهِ
وَجِبْرِيلَ وَمِيكَالَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ ﴿٩٩﴾

البقرة: ٩٨ - ٩٩

(SUURATUL BAKARA 2 : 98-99)

178. Te mə ənwə te na əle sonla kpale la a le sonla ne məə əkakyi ənye ənea senzəndudulee anzəe senzəndəlee la, Na emom sonla kpale a le məə die Nyamenle nee awiele kenle ne ədi, na ədie Anwuma mbəvole nee Nyamenle Ngapezo-ma nemə, ədi, na eza əsekye ye agyapadee wəə əhyemə anwo əlua Nyamenle ti. Abusua, Nrisa mrale, əhyeavolema, Adenduvo-ma nee menli məə səle-zele debie. Na ək pəne menli məə bənye be nnueke la, əye Asəne, ətua asənc adwule, “Zakat” na əkpəne ye əwəke, meke biala məə əkebə bie la. Na əsi abotane wə ye anwohyelele nu, ngyegyeye nu, nee konle meke nu. Əhyemə a le nəhale menli ne, bəme yeə besulo Nyamenle a.

(SUURATUL BAKARA 2: 178)

286 Soavole əhye (Muhammad) die məə ye Awulae eye əhile ye la muala ədi, zəhane ala yeə die-dima ne mə de a. Bəmuala bedie Nyamenle nee ye Anwuma-mbəvole nee ye mbuluku nee ye azoavole ne mə bedi

(SUURATUL BAKARA 2:286)

76. Nyamenle kpanu ye Ye azoavole ne mə fi Anwuma mbəvole ne mə nee menli nu, yeə əsoa-zoa be a. Nəhale nu, Nyamenle te ədwəke biala yeə ənwu debie biala

(SUURATUL HAJ 22: 76)

لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وَجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ
وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَءَاتَى
الْمَالَ عَلَىٰ حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ
وَالْمَسْكِينِ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي
الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ
وَالْمُؤْتُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذْ عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ
فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ
صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ

البقرة: ١٧٨

ءَامَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ ۗ وَالْمُؤْمِنُونَ
كُلٌّ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ ۗ لَا يَفْرُقُ
بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ ۗ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا
عُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ

البقرة: ٢٨٦

اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِمَّن
النَّاسِ إِبْرَاهِيمَ ۗ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ

الحج: ٧٦

137. O! Dfedima, bædie Nyamenle ne
 Ye soavole ne bedi, nee Ye
 buluku ne, mæ Ye ye Yema
 Ye soavole ne la, nee buluku n
 mæ øvele ølumuale soavole øive
 anyulu la, Na Sonla ne mæ
 ønie Nyamenle nee Ye Anwuma-
 mbəvole nee Ye mbuluku nee
 Ye Azəvole ne mæ nee Awiee-
 kenle ne onii la, øminli øh
 moa-moa dənwə.
 (SUURATUN NISAA 4: 137)

يَتَّيِبُهَا لِلَّذِينَ آمَنُوا بِإِذْنِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَأَلْكَتَبِ
 الَّذِي نَزَلَ عَلَى رَسُولِهِ وَأَلْكَتَبِ الَّذِي أَنْزَلَ
 مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ
 وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١٣٧﴾

النساء: ١٣٧

3. KOLAN (QURAN) NWANZANWANZA NE

2. “ALIF-LAM-MIM” Medame
ale Nyamenle, Məze debie biala
3. Zəhəe Buluku ye (Kolan) adale
ebəle anz ee adwenle nu naa biala
ere nu. Əbə Nyamenle sulovo-
ləma anwo bane.

الْم

ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٢٠٠﴾

البقرة: ٢ - ٣

(SUURATUL BAKARA 2: 2-3)

78. Nəhale-wienyi, əle anyulunyale
egengale Buluku (Kolan)
79. Na əvi Buluku məəbəbə nwole
bane kpale la anu

إِنَّهُ لَقُرْآنٌ كَرِيمٌ ﴿٧٨﴾

فِي كِتَابٍ مَّكْنُونٍ ﴿٧٩﴾

الواقعة: ٧٨ - ٧٩

(SUURATUL WAAK'IA 56: 78-79)

4. Mela məə wəə ekene dahuu la
wə nu

فِيهَا كُتِبَ قِيمَةٌ ﴿٤﴾

البينة: ٤

(SUURATUL BAYYINA 98: 4)

24. Nyamenle ye eye edwekpa ehye
keə Buluku a, Edwekpa ne bie
ka to bie azo ye əsi edweke
agbəke ne mə azo, əluo zo əmaa
menli dəənwə məə sulo Nyamen-
le la anwo wozowozo be, wəə
ye ediele nu. Eza be-nwo nee be
ahonle nu golo be na əye be

اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُّتَشَابِهًا مّتَابِفٍ
لَّقَدْ جِئْتَهُمْ بِهِمْ ثُمَّ تَلَيْنُ

bætεε wəw ye εgengalε nu, Ɔma bεkakyekakye Nyamenle dəw-nwo. Ɛhye yεε ale Nyamenle ye adenle hilele ne a, ɔfa ɔkile sonla ne mə ɔkulo ye εdwekε la adenle, na sonla ne məw Nyamenle keminli ye ta, εnε adenle kilevolε

(SUURATUL ZUMAR 39: 24)

2. (Haa Miim) Me-dame Nyamenle yεε ayεleyele muala le me εdee a, naa meze dεbie biala.

3. Na mekaa zεhaε Buluku Ɛhye (Kolan) məw ye εdwekε daa ali wienye la kε.

4. Yε yele Kolan ne Alabike anεε nu anzεε anεε Ɛhye anu kεε ɔkeye na banya nu ndelebεbo.

5. Na nɔhale, ye zie ye boε wə mbuluku bεnli ne məw wə ye εkεne la anu. Yε kpogya ye zo eza nrelebe dəw-nwo wə nu.

(SUURATUL ZUKHRUF 43:2-5)

73. Nɔhale nu, Yεvale diedi yεwulale Anwuma nee Aze nee Awoka anu, noko akee bangola nu sɔ, na sonla zɔle nu, Nɔhale nu sonla kola ye εtane nee anyefuu debie ɔtia ɔnwo.

74. Zɔhane ati Nyamenle bahwe menli məw bεne diedima noko akee beyε bεnwo kε diedima, mraale nee mrenya anzo, yεε awozonle εzonlolε mrenya nee awozonle εzonlolε mraale anzo, na Nyamenle balie bε anlubenwo

جُلُودَهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ ذَٰلِكَ هُدَىٰ اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَن يَشَاءُ وَمَن يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن

هَادٍ ٢٤

الزمر: ٢٤

حَم ٢

وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ٣

إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ٤

وَإِنَّهُ فِي أُمِّ الْكِتَابِ لَدَيْنَا لَعَلَىٰ حَكِيمٍ ٥

الزحرف: ٢ - ٥

إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ

كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ٧٣

لِعَذِّبَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ

ne, diedi mrenya nee diedi mraale
 ɔluake Nyamenle le etane fakye-
 nli nee Anwovonezele nli

وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٧٤﴾

الأحزاب: ٧٣ - ٧٤

(SUURATUL AHZAB 33: 73-74)

89. Ka ye ke, saa sonla nee Gyini
 beka bebɔ nu ke beye KOLAN
 ne esaso a benrehola, bebɔ beboa
 benwo a benrehola.

قُلْ لَيْنَ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا
 الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَتْ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ

90. Na nɔhale yeɛe nfatoho dɔɔnwo
 yema alasama wɔ adenle dɔɔn-
 wo ne ala azo wɔɔ zehae
 KOLAN ye anu, noko akee
 menli dɔɔnwo le tiavolema

ظَهِيرًا ﴿٨٩﴾
 وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَىٰ

أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٩٠﴾

(SUURATU BANII ISRAILL 17: 89-90) بنی اسرائیل: ٨٩ - ٩٠

22. Se mendwulale zehae KOLAN
 ne wɔɔ boka zoa anree ɔbawozo
 naa eza yakpakyekpakyek, wɔ
 Nyamenle mɔɔ ɔsulo ye la ati,
 ehye lee nfatonwo ɔma alasama,
 noko akee bendwenle nwo.

لَوْ أَنْزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَىٰ جَبَلٍ لَرَأَيْنَاهُ خَشَعًا
 مُتَصَدِّعًا مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَلُ

نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٢﴾

الحشر: ٢٢

18. Asoo sonla ehye mɔɔ yenya
 yekile wienye ne Ye vi ye Awulae
 ekene naa ɔkenga naa ɔdinwole
 dasele ɔkile bela, baye adale
 sonla ɔ? Wɔ meke mɔɔ Mosisi
 Buluku ne lumuale ɔnyunlu, ɔle
 adenle Ehilele nee anwunvone-
 zele buluku la, na menli mɔɔ
 dwenle nwole la diedi, na menli
 mɔɔ vi Ekpunli bie anu na betia
 ye la, Senle yeɛ ale be ewakebɔle
 debie a. Zɔhane ati mamma wɔ
 adwenle nu ye wɔ kesenlenene
 wɔ nwole, Nɔhale ke, Ehye ye

أَفَمَنْ كَانَ عَلَىٰ بَيْنَةٍ مِنْ رَبِّهِ وَيَتْلُوهُ شَاهِدٌ مِنْهُ
 وَمِنْ قَبْلِهِ كَتَبَ مُوسَىٰ إِمَامًا وَرَحْمَةً أُولَٰئِكَ
 يُؤْمِنُونَ بِهِ. وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ. مِنَ الْأَحْزَابِ فَالْتَأَرْ
 مَوْعِدُهُ فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِنْهُ إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ

ale n̄hale ne m̄ə vi w̄ə Awulae
 ɛke ne la. Noko akee menli
 d̄ənw̄o ɛnie ɛni.
 (SUURATU HUUD 11: 18)

وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٨﴾

هود: ١٨

93. Na Zehac buluku ye (Kolan)
 m̄ə yeye yehile la, nyilale ngome,
 na ɔdi m̄ə ye ye yelū mua
 ɔnyunlu (Bible) la anwo dasele,
 na ɛza wava w̄ədu azuazua
 muala ɛmame ne (Mekka) fole
 nee azua m̄ə ɛbenra ye yia la.
 (SUURATUL AN'AAM 6: 93)

وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مَبْرُوكٌ مُّصَدِّقٌ لِّلَّذِينَ
 بَدَّيْهِمْ وَلِيُنذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا
 الأنعام: ٩٣

4. ɛne kenle ye, yee medame Nya-
 menle mema be ɛzonlɔle ne
 ewie munli di a, na me wie me
 nyilale ne wula gua be nwozo,
 na ɛzonlɔle m̄ə menye die nwo
 ma be la ale (Isilame) azondwele
 ɛzonlɔle ne.
 (SUURATUL MAAIDA 5: 4)

أَلْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي
 وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا
 المائدة: ٤

4. NGAPENZO

76. Nyamenle kpanu yeye azoavole ne mō fii Anwuma-mbòvole nee menli nū yee əsoa be a, Nəhale, Nyamenle te ɛdweke biala ye onwu debie biala
(SUURATUL HAJ 22: 76)

اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ إِنَّكَ اللَّهُ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٧٦﴾
الحج: ٧٦

37. Na nəhale, yeye soavole ye ma menli ɛkpunli ko biala, Ye ɛdweke mō əka la ale ke, Bezonle Nyamenle (Allah) na behwe benwo bevi etanevole (Abənsame) ne anwo. Əlua soavole ne anwozo Nyamenle (Allah) kile menli adenle kō ənwo ɛke na ədie be ngoane na menli ne bie minli Nyamenle (Allah) adenle ne. Zəhane ati bekrəsa azele ye azo na bebiza naa bebanwu menli mō tia me azoavole ne-mō na bese bele adalema la awielee.
(SUURATUL NAHL 16: 37)

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ فَمِنْهُمْ مَن هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَن حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكذِبِينَ ﴿٣٧﴾
النحل: ٣٧

31. Naa meke bie, wə Awulae hanle hilele anwuma-mbòvole ne mō ke, Me Kulo ke mebə Koliagya

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ

me to azεε ne azo, behanle ye κε, εβω debie mαα bali agya azeke-zεkeε ninyene wα azεε ne azo na yahaa mogya yagua la ∅? na wα nwanza-nwanza ayeε-yeε ne noko ye fa yemaa wα, ye εdawα Nyamenle εnwα te. Nyamenle zeε be κε, ∅ε nαhale κε, Meze debie mαα benze la.

(SUURATUL BAKARA 2: 31)

حَلِيفَةً قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ
الِدَّمَاءَ وَمَنْ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ
إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣١﴾
البقرة: ٣١

164. Nαhale Yεye yikile yeεma wα, κεmαα yeεyele bie ye manle Noah nee Ngapezo-ma mαα rale αzi la. Na yeεyele yikile yeεmanle Abraham, Ishamel nee Issak nee Jakob yeε αmma ne mα, Ye Yεyele bie Yeεmanle Jesus nee Job nee Jonah nee Aaron nee Solomon, yeε David noko Yeεmanle ye buluku (Zabura)

إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ هَذَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ
بَعْدِهِ وَأَوْحَيْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ
وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَعِيسَى وَأَيُّوبَ
وَيُوسُفَ وَهَارُونَ وَسُلَيْمَانَ وَءَاتَيْنَا دَاوُدَ
رُجُوبًا ﴿١٦٤﴾

165. Na azoavole ne biemα yeεbobα be anluma yeεhile wα (εda wu Mohammed) na biemα noko anluma yeεtebobαle, na Moses ye mαα Nyamenle (Allah) dendele hilele ye kpale.

وَرُسُلًا قَدْ فَصَّصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا
لَمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى
تَكَلِيمًا ﴿١٦٥﴾

النساء: ١٦٤ - ١٦٥

(SUURATUN NISAA 4: 164-165)

125. Na kαkye meke ne mαα Awulae zαε Abraham leεnle wαα εdweke bie anwo, na Abraham lile Zole, na ∅hanle ∅hilele Abraham κε, Meye wα εsαfo (Imaam) mamaa alasama, ∅buale ye κε, na, memma noko ε? Na Awulae hanle ye κε, me εwαke εbαle ye εnga etanevoleεma.

وَإِذْ ابْتَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ فَأَتَمَّهُنَّ قَالَ إِنِّي
جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا قَالَ وَقُونِ ذُرِّيَّتِي قَالَ لَا
يَبْتَغِي عَهْدِي الظَّالِمِينَ ﴿١٢٥﴾
البقرة: ١٢٥

(SUURATUL BAKARA 2 : 125)

88. Na nōhale, Ye-manle Moses Buluku na Yemanle azoavolema radoale ye egyima ne azo wə ye ewule nzi, Na Jesus mōō ɔle Mary ara ne, ɔdaye noko yemanle ye edweke ngilenu nrelebe, na yevale Susum mōō le nwanza-nwanza la yeboale ye. Na beme, meke biala mōō Azoavole barabe eke, na be edweke ne nee be ebala etane ne engo ko la, enee beye anwo-mem-mazo be tia be, na hese, bie mō le adalema yee biemō noko be Kuhuu be.

(SUURATUL BAKARA 2 : 88)

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِنْ
بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ
الْبَيِّنَاتِ وَإَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ أَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ
رَسُولٌ بِمَا لَا تُهْوَىٰ أَفْسُكُمُ اسْتَكْبَرْتُمْ

فَفَرِّقُوا كَذِبُكُمْ وِفَرِّقَانُفُلُونُ

البقرة: ٨٨

91. Na Yemanle Israel-ma ne pele nu zenle wə Nye vile Kəkəle ne anu na Faaro nee Ye elone ne doale be wə anye bolo nee ekpəle nu, kəkpula meke mōō Nye vile vale Faaro la. ɔhanle ye ke, Medie Nyamenle Ko-kye ne medi, Nyamenle ne mōō, Israel-ma ne mō die ye di la, mebele me nwo aze bəkə mēmaa ye. (Muslim).

وَجَوْرًا بَنِي إِسْرَائِيلَ بِالْبَحْرِ فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ
وَجُنُودُهُ بَغْيًا وَعَدُوًّا حَتَّىٰ إِذَا أَدْرَكَهُ الْعُرْفُ قَالَ
ءَأَمَنْتُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا الَّذِي ءَأَمَنْتُ بِهِ بَنُو إِسْرَائِيلَ وَأَنَا
مِنَ الْمُسْلِمِينَ

92. Na Nyamenle zele ye ke, Akee kekala wəlie me wə-li, wə meke mōō enee ele tiavole na eza ebaka menli mō ye basabasā ne anwo la ɔ?

ءَأَفَنَنْ وَوَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنْتَ مِنَ
الْمُفْسِدِينَ

93. Zəhane ati, Yenremaa enwōnane ne enrekpələ amaa yaye sekelenee yamaa amozii ama, na nōhale ke, menli dānwo ne ala emmu ye sekelenee ne mō.

فَأَلْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلَقَكَ ءَايَةً
وَإِنْ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ عَنَّا ءَايِنَا لَنُفْلِحُونَ

يونس: ٩١ - ٩٣

(SUURATU YUNUUS 10 : 91-93)

17. Na kakye, na ka Mary anwo edwεke ne mαα wα buluku ne anu la, meke mαα αyele αnwo αvili ye abusua ne eleka mα beɗe la, na αhαle senzendaɗɗuleε afoa nu.

وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ إِذِ انْتَبَذَتْ مِنْ أَهْلِهَا
مَكَانًا شَرِيفًا ﴿١٧﴾

18. Na αveale αnwo αvili benwo, na Yezoale anwuma bαvole ne yεmanle αhαle αnwo εke, na Mary nwnli ye ke nrenya pεpεpε.

فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا
فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا ﴿١٨﴾

19. Mary hanle ye ke, Anwunvα-nezele Nyamenle ne, αbα me nwo bane αvi εnwo, αmama εye me εtane biala se εsulo Nyamenle a!

قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ إِنْ كُنْتَ تَقِيًّا ﴿١٩﴾

20. Na anwuma bαvole ne buale zele ye ke, mele soavole mαα vi wα Awulae εke, na kakula mαα anwo te mαα εbawo ye la anwo edwεke yeε mele me beε wα a.

قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا
زَكِيًّا ﴿٢٠﴾

21. Na Mary buale ye ke, Ke αkeye na mawo rale, wα meke mαα nreya εtefale αnwo αtekanle me, yeε eza me ne raale mαα αmmu αnwo la ε?

قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمَسِّنِي بَشَرٌ وَلَمْ
أَكْبَحِيًّا ﴿٢١﴾

22. αbuale yeke, zαhane ala ye αɗe a, noko akee wα Awulae yemα αse, εhye εnye ye εsesebe fee ze, αse αbama woawo, naa yaye sekeleneε ya ma alasama neε anwunvαnezele mαα vi yeke a, αle Nyamenle tumi debie mαα yehyehye a, αnkpanwo fee ze.

قَالَ كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَى هَيْنٍ وَلَنَجْعَلَنَّ
آيَةً لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِنَّا وَكَانَ أَمْرًا مَقْضِيًّا ﴿٢٢﴾

23. Zαhane ati αnrenzεle εke ne ala na αhαviale αnwo wα eleka mαα awie ende εke ne la.

فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَذَتْ بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا ﴿٢٣﴾

24. Na ye awole hanle ye na əlenwu nyane la əhəle baka bie məə əzo la abo, na əhanle ye ke, se menwule ye belie evi me bəbəə a anrəe əle kpale, melenwu amanee soma.

فَأَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَى جِذْعِ النَّخْلَةِ قَالَتْ يَلَيْتَنِي
مُتُّ قَبْلَ هَذَا وَكُنْتُ نَسِيًّا مَنْسِيًّا ﴿٢٤﴾

25. Na anwuma bəvole ne vелеle ye wə baka ne abo naa əzele ye ke, madi nyane, na wə Awulae eye azudenle əkyi bie wəə əbo əke ne.

فَنَادَاهَا مِنْ تَحْتِهَا أَلَا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ
سَرِيًّا ﴿٢٥﴾

26. Na wəmə dumua kpusu baka ne na ye mma ne bie batete agua aze.

وَهَزَىٰ إِلَيْكَ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ سُقُوهُ عَلَيْكَ رُطْبًا
جَنِيًّا ﴿٢٦﴾

27. Na di bie na no nzule guazo ma ənlua wə əbole ne na see ənwu nrenya biala a, Ka kile ye ke menea me Nyamenle ye bə əwəke wə əhəne Əhyele nu. Zəhane ati me nee nrenya ende-de ene kenle ye.

فَكُلِّي وَأَشْرِبِي وَفَرِّ عَيْنًا فَإِمَّا تَرَيْنَ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا
فَقُولِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ
إِنْسِيًّا ﴿٢٧﴾

28. Na əvale Kakula ne məə yewo ye la əhəle ye suanu ama ne-mə əke, na bəzele yeke, O! Mary, məə wəhəva wəra la, le debie fofole bəkəə.

فَاتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ قَالُوا يَا مَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ
شَيْئًا فَرِيًّا ﴿٢٨﴾

29. O! Aaron adiema raale, Eze enee sonlatane yeə Ənli noko di ənwə enni, əne tofea, na Əhye noko Ə?

يَتَأَخَذَ هَهُنَا مَا كَانَ أَبُوكَ أَمْرًا سَوْءًا وَمَا كَانَتْ
أُمُّكَ بَغِيًّا ﴿٢٩﴾

30. Na ədenrə le əsa wə kakula ne anwozo ke bəbiza ye, bəzele ye ke, ke əkezi Əkeye na yadende, wəə meke məə əle adəma la Ə?

فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي الْأَمْهِدِ
صَبِيًّا ﴿٣٠﴾

31. Na adəma ne zele bəke, mele Nyamenle sonvole, yema me buluku, naa ye ye me ngapezo-nli.

قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ آتَنِي الْكَتَابَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا ﴿٣١﴾

32. Na yeyila me wəw əleka biala məw mewola, na yeye asone eyele ketee wə ne nwozo, yee Əhyiavolema Ənliale, adwule eduale (Zakaat) wə meke məw mede ngoane nu la.

وَجَعَلَنِي مَبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا ﴿٣٢﴾

33. Naa menzonle menli na emom, yanye me anwomemazo sonla yee munzule enee menwozo.

وَبَرًّا بِوَالِدَيْ وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا شَقِيًّا ﴿٣٣﴾

34. Na azondwole wə me nwozo wə meke məw bəwole me la, nee meke məw me bawu la nee meke məw Nyamenle badwazo me bieko la.

وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا ﴿٣٤﴾

35. Zəhae ye Jesus, Mary ara ne de a, ənwə edweke məw le nəhale la yemə a le əhye, noko akee benie beni.

ذَٰلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ ۗ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٣٥﴾

(SUURATU MARYAM 19: 17-35)

مریم: ۱۷ - ۳۵

82. Na Kakyə meke məw Nyamenle luale ngapezoma nemə anwozo əne menli bie yele ngyehyeleə ke, debie biala məw mebaye yewə buluku nee nrelebe nu na soavole ne ye bara, məw ma ngyehyeleə ne pe zo la belie beli na beboa ye. Əbizale be ke, bədie bəto nu na besə zəhae ngyehyeleə ye anu ə? Bə buale ye ke, yədie yəto nu. Əzele be ke, beli nwole dasele, na meboka benwozo wədasele ne Əlile nu.

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَاءَ اتَّيْتُكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ قَالَ أَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ إِصْرِي ۗ أَقْرَرْنَا قَالَ فَاشْهَدُوا ۗ وَأَنَا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٨٢﴾

آل عمران: ۸۲

(SUURATU AALI IMRAAN 3: 82)

5. (Islam) Ngelamo ngapezonli ne. (Muhammad)

46. O! Ngapezo-nli yezoa wə ke dasevole, edwekpa-kavo nee kəkəbavo.

47. Na efɛle menli ekə Nyamenle ekɛ, wəw ədaye yetumi nu, na ele kelaneɛ məw ta a.

48. Na ka edweke feleko kile Diedi-ma ne-mə ke, elole kpole wəw ekɛ ne ma be, vii be Nyamenle ne ekɛ.

(SUURATUL AHZAB 33 : 46–49)

159. Ka ye ke, O! Alasama, nəhale nu, mele Nyamenle soavole memaa bəmuala kosooti, Yemə ye anwuma-muala nee aze tumi ne le ye edɛɛ a, Nyamenle biala enee ekɛ gyese ədaye, Yemə yɛɛ əmaa ngoane a, ye eza əku sonla a, Zəhane ati, die Nyamenle nee ye soavele ne di, Ngapezonli anwondelenli, ədie ye Nyamenle ne ye mela əto nu, naa beli ənzi na əhile be adenle fəonwo ne.

(SUURATUL A'RAAF 7 : 159)

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَهِيدًا وَمُبَشِّرًا
وَنَذِيرًا ﴿٤٦﴾

وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا ﴿٤٧﴾

وَشِئْرَ الْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّهُمْ مِنَ اللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا ﴿٤٨﴾

الأحزاب: ٤٦ - ٤٨

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ
جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ
وَكَلامَتِهِ وَأَتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ
تَهْتَدُونَ ﴿١٥٩﴾

الأعراف: ١٥٩

29. Na mɔɔ yɛzoanle wɔ ke ɛraye a le ke, ye ɛdweke-fɛleko-kavole nee kɔkɔbɔvole maa alasama, amuala, noko akee menli dɔɔnwo ne ala ɛnze.

(SUURATUS-SABA 34 : 29)

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَآفَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا
وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٩﴾
سبأ : ٢٩

4. Na nɔhale nu, Ahatuale mɔɔ ɛne awieleɛ la ye awɔ ɛke ne ma wɔ a.

وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ ﴿٤﴾

5. Na nɔhale nu, Wɔ subane le kenlema kpale (Quran)

وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴿٥﴾
القلم : ٤ - ٥

(SUURATUL KALAM 68 : 4-5)

41. Na Muhammed ɛne bɛnuhua ko biala mɔɔ le nrenya la ɔze, na emome ɔle Nyamenle soavole yeɛ ɛza ɔle Ngapezoma amuala anloa-davole, na Nyamenle ze debie biala.

مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ
وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٤١﴾
الأحزاب : ٤١

(SUURATUL AHZAB 33 : 41)

22. Nɔhale nu, Ezukuale-deɛ wɔ ɛke ne ma bɛ dɔɔnwo, wɔɔ Nyamenle soavole ne anwo, ɛhye wɔ ɛke ne ma soala ne mɔɔ dwenle-dwenle Nyamenle nwo nee awieleɛ kenle ne la, na meke biala ɔkakyehakye Nyamenle dɔɔnwo.

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ
يُرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَذِكْرًا ﴿٢٢﴾
الأحزاب : ٢٢

(SUURATUL AHZAB 33 : 22)

57. Nɔhale nu, Nyamenle nee Anwuma-mbɔvole ne mɔ, wola nyilale gua Ngapezonli ne — anwo zo, zɔhane ati, bɛdabe mɔɔ bɛlie Nyamenle bɛli la,

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ

bəzələ nyilale bema ya na beva
azondwole bəbiza, ye ahye.
(SUURATUL AHZAB 33 : 57)

ءَامَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿٥٧﴾

الأحزاب : ٥٧

29. Nyamenle yeɛ ɛva ade-hilele
fəɔnwɔ ne ɛzoa ye soavole ne,
nee ɛzonlole ne mɔɔ le nɔhale
la, na ɔbali ɛzonlole muala
anwo zo. Na Nyamenle sonle
bole wɔɔ dasele ɛlile nu.

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ
لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٢٩﴾

30. Muhammed le Nyamenle soa-
vole, na menle mɔɔ doa ye la
gyi Kpundi tia akpɔvole ma ne
mɔ, na bese benwo anwɔvɔne,
ɛbanwu be ke belekoto na befa
benyunlu be bɔ ye aze, besele
elole be fii be Nyamenle ɛke,
nee anye-liele noko, Be nyunlu
azebutule ne anwo nzonle wɔ
benyunlu. Ehye a le benwo
edweke mɔɔ wɔɔ Moses Buluku
(Tora) ne anu a, yeɛ ɛza ɔwɔ
Jesus noko Buluku (Injil) ne
anu. Na benwo edweke ne mɔɔ
wɔɔ Jesus Buluku edɛɛ ne anu
la, le ke baka mra bie mɔɔ
ɛfifi, na yenyi yeye baka kpole
mɔɔ anwo yeɛɛ na ɔgyi ye
kpundi la, na menle mɔɔ luale
la nwu ye a ɛnee benye elie, na
tiavole-ma ne-mɔ (Kafilima).
nwu baka ne a ɛnee ɛya ɛwie
be ku, na ɛmom n:enli mɔɔ
balie ali nzinlii la, na bebabɔ
ɛbela kpale la, Nyamenle ɔbɔ
be ɛwɔke ke ɛtane-fakye nee
ahatuale kpole wɔɔ ɛke ne ma
be.

مُحَمَّدَ رَسُولَ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رِحْمًا
بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ
وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ
ذَٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَمِثْلَهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ
أَخْرَجَ شَطْئَهُ فَتَزَرَّهُ فَاسْتَعْلَظَ فَاسْتَوَىٰ عَلَىٰ
سَوْفِهِ يَعْجِبُ الزَّرَّاعُ لِيغَيِّظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَّ اللَّهُ
الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً
وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٠﴾

الفتح : ٢٩ - ٣٠

(SUURATUL-FATH 48 : 29-30)

32. Ka ye ke, sa bekulo Nyamenle edweke a beli mezi, na Nyamenle bahulo be edweke na yava be etane yahye be, obo a le ke, Nyamenle le etane-fakye nli, Anwuvone-zele mli.

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٢﴾

33. Ka ye ke, beye enzole bema Nyamenle ne yesoavole ne, na se bekpo dea a, yeməo Nyamenle engulo Etaneyevole ma (Kafilima) Edweke.

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ ﴿٣٣﴾
آل عمران: ٣٢ - ٣٣

(SUURATU-AALI IMRAAN 3 : 32-33)

68. O! soavole, kakile menli ne, ofane yekile məə wəə Awulae, eye ehile wə la, na see wanye a, enee wə ezuale ne ani munli, na Nyamenle babə enwo bane avi menli məə tia wə la asa nu, na Nyamenle engile tiavolema (Kafili) adenle.

يَأْتِيهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٦٨﴾

المائدة: ٦٨

(SUURATUL MAAIDA 5 : 68)

6. Èzonlola

57. Na manmā menli mgbola (Jin)
nee Koahwea-bane-ma mgbane,
na emom, amaa bazonle me.
(SUURATUL-ZAARIYAT 51 : 57)

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٧﴾

الذاريات: ٥٧

79. Beye Asone wā meke mōō ewia
ne egyabele onwo na əlekə yaadə
la, dedee behəkpula aledwole
ne, na be genga Kolan ne
kpale wā nwolomā Asone —
yele meke ne anu. Nəhale ke,
Nyamenle anye die nwolomā
Kolan egengale ne anwo kpale.

أَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِكَ الشَّمْسِ إِلَى عَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْءَانَ

الْفَجْرِ إِنَّ قُرْءَانَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا ﴿٧٩﴾

80. Na dwazo nəzo noko na kenga
na yemā əne nhye anzee kyen-
gye biala, (Nafela) əbara ye ke,
wanea wā Nyamenle ne bakpo-
gya wā gyilabele ne zo kenlema
kpale.

وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَكَ عَسَىٰ أَنْ يَبْعَثَكَ

رَبُّكَ مَقَامًا مَّحْمُودًا ﴿٨٠﴾

بنی اسرائیل: ٧٩ - ٨٠

(SUURATUL-BANII ISRAIL 17: 79-80)

239. Benlea be asone eyele ne boe,
bəbə Avinli asone-yele edee ne,
Na begyinla anwo-belaze nu wā
Nyamenle anyunlu.
(SUURATU-BAKARA 2 : 239)

حَافِظُوا عَلَی الصَّلَاةِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَىٰ

وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ ﴿٢٣٩﴾

البقرة: ٢٣٩

7.(b) ΕΘΝΕ-ΕΗΥΕΛΕ

184. O! Diedi-ma eθone-hyele wə
εκε ne maa be keməw eneε əwə
εkene əmaa alumua-ma ne mə
la, ke əkeye na Benwo ade na
Bazulo Nyamenle la.

185. Əle kenla dədo məw befa bekye
a, na se bende kpaεe zəhane
kenle ne a bεmakye eθone ne,
na emom, sεe eθonehyele siane ne
wie a, benye bezie əbozo, na
menli məw debie ti bengola bie
kye la Benlea ehyeanli ko,
Bεmaa əhye eθone ne bie, əva
əzie əbozo, na sonla ne məw
əbava ye eθulole—deε yaye
kpaεe dənwə la, əle nyilale
kpaεe əma ye. Na eθone-hyele
ne le kpaεe ma be se be ze a.

(SUURATUL-B AKARA 2:184-185)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ
كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٤﴾

أَيُّهَا مَعْدُودَاتٍ فَمَن كَانَ مِنكُم
مَّرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ
وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ
مِسْكِينٍ فَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ وَأَن
تَصُومُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٥﴾

البقرة: ١٨٤ - ١٨٥

8. EYE BOE WƏ NYAMENLE TI

44. Na Beye asone na Bedua ndoboa (Zakaat) na be nee menli mə əlekoto sonle Nyamenle la ehoto.
(SUURATUL-BAKARA 2: 44)

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكُوعًا مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٤﴾

البقرة: ٤٤

39. Na beva be agyapadee ne bie bema a be-nwo ama, na be-le kyefa wə nu, ye ehyiavole-ma nee adenduvoma noko le kyefa wə nu, ehye eyele le kpale maa menli mə be kponde ke Nyamenle anye die be nwo la, na eza benya εozo.
(SUURATUR-RUUM 30: 39)

فَعَاتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ ذَٰلِكَ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٣٩﴾

الروم: ٣٩

20. Na be agyapadee ne, menli mə kola biza nee bedabe mə bengola bemiza la edee anzee kyefoa wə nu,
(SUURATUL-ZAARIYAAT 51: 20)

وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿٢٥﴾

الذاريات: ٢٥

25. Wə menli ne bie mə agyapadee ne anu, beva bie gyelenye bedo ye eke ne wə meke biala.

وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ ﴿٢٥﴾

26. Bɛva bɛmaa bɛdabɛ mɔɔ bɛkola
bɛbiza moalɛ nee bɛdabɛ noko
mɔɔ bɛngola la.

لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿٢٦﴾

المارج : ٢٥ - ٢٦

(SUURATUL MA'ARIJ 70: 25-26)

60. Nɔhale, Afɔlebɔ (Selaha) wɔɔ
ɛkɛ ne maa menli ɛhye-mɔ ɛhyi-
anli, Anwo-hyeleɛ nli, menli
mɔɔ yɛɛ nwole ɛgyima, menli
mɔɔ ɛnɛ azondwole, Akɛle,
menli mɔɔ tua Kake la, nee
Nyamenle ɛgyimayele-ma nee
adenduvoma. ɛhye le Nyamenle
mela ne mɔ le nhyɛ ne la bie.
(Farid) Na Nyamenle ze debie
bila na ɔle nrɛlebe-vole.

إِنَّمَا الصَّدَقَتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَالْعَمِلِينَ
عَلَيْهَا وَالْمَوْلَفَةَ فَلُوهُمُ فِي الرِّقَابِ وَالْعَدْرِمِينَ
وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَبْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ
وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦٠﴾

التوبة : ٦٠

(SUURATU TAWBA 9: 60)

255. O! Diedima, bɛzekye bɛ akɔho-
ma-bɔ-de ne bie wɔ Nyamenle
adenle zo ansanaa kenle ne mɔɔ
bɛni gua wɔ nu la adwu, kenle ne
mɔɔ agɔnwolɛ nee kamavolɛ bia-
la ɛnɛ ɛkɛ ne la, menli mɔɔ tia
edwekɛ ɛhye la, yɛ ɛtane tia
bɛnwo.

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِّن قَبْلِ
أَن يَأْتِيَ يَوْمَ لَا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا شَفِيعَةٌ
وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٥٥﴾

البقرة : ٢٥٥

(SUURATUL-BAKARA 2: 255)

262. Menli mɔɔ sɛkye bɛ agyapadeɛ
wɔɔ Nyamenle adenle nu la,
nfatoho le kɛ abele mra kokye
mɔɔ bɛlua na ye fifi abele mmaka
nsu na abele baka ko biala noko
abele mra ɛya ko yɛɛ awɔ
nwole a, Nyamenle Yemɔ mɔɔ
ɔkulo ye edwekɛ la yɛɛ ɔmaa
ye ninyɛne mmɔho a, Nyamenle
ɛlolɛ ne le kpole, ɔze debie biala.

مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلٍ فِي كُلِّ
سَنَابِلَةٍ مِائَةٌ حَبَّةٌ وَاللَّهُ يُضَعِفُ لِمَن يَشَاءُ وَاللَّهُ
وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦٢﴾

263. Menli mə səkye bə agyapadee wə Nyamenle ye adenle nu, na zahae afolebə ne bənva ngakye-ngakyele nee ngyegyeye bemma ənzi la, bə ahatale wə bə Awulae eke, ezuləle ne nyane elile biala ennee eke enma bə.
(SUURATUL-BAKARA 2: 262-263)

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يُتَّبِعُونَ مَا أَنْفَقُوا مَنًّا وَلَا أَدَىٰ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٦٣﴾

البقرة: ٢٦٢ - ٢٦٣

266. Na menli mə səkye bə agyapadee wə Nyamenle adenle nu bəkpənde kə Nyamenle anye die bənwo na əmaa bə diedi nu yese la, fatoho le kə tola mə wə azele kənlema zo la, na (ezule) fosele ədə əgua zo, na baka ko biala so məho məho sə (ezule) fosele bəbə andə angua zo a, bokile nee nye-nye suo tə gua zo. Na Nyamenle nwu debie biala mə bəye la kpale.
(SUURATUL BAKARA 2: 266).

وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَتَثْبِيتًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ فَآتَتْ أُكُلَهَا ضَعْفًا فَإِن لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلَّ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٦٦﴾

البقرة: ٢٦٦

275. Menli mə səkye bə agyapadee wə Nyamenle adenle zo, nəzo nee ewiazo, fealira nu ne wienyi nu la, bə ahatale wə bə Awulae eke, na ezuləle nee nyane elile biala ennee eke əmaa bə.
(SUURATUL BAKARA 2: 275)

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِالْإِثْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٥﴾

البقرة: ٢٧٥

39. Bədabə yeə bele menli mə bəvele bə kə bəsəkye bə agyapadee Nyamenle adenle nu a, na bə nu hua bie mə le akyəbe, na sonla ne mə bəye akyəbe la, ye akyəbe ne tia ədaye ye ekela. Na Nyamenle, Yemə Əle sukoavole na bədabə ye bele Əhyiavole ma

هَذَا أَنْتُمْ هُوَ لِأَنَّ تَدْعُونَ لِنُفْقَائِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَمِنْكُمْ مَنْ يَبْخُلُ وَمَنْ يَبْخُلْ فَإِنَّمَا يَبْخُلْ عَن نَّفْسِهِ وَاللَّهُ الْغَنِيُّ وَأَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ وَإِن

a, Na sɛ bɛkakyi bɛnwo na bani
zɛhaɛ ɛgyima ye a, yemə əbaye
bɛ yeavi ɛkɛ, na yava mɛnli
fofoɛ yarali bɛgyakɛ anu mə
bɛmɛ bɛnrɛyɛ akyɛbɛ kɛ bɛdabɛ
la.

(SUURATU-MUHAMMAD 47: 39)

تَتَوَلَّوْا۟ يَسْتَبَدِلْ قَوْمًا عَنكُمْ تُمَلَّا۟يَكُو۟نُو۟ا۟
أَمْثَلَكُمْ ﴿٣٩﴾

9 MEKA (MECCA) ΕΗΘΛΕ ΑΔΕΝΔΥΛΕ ΝΕ

26. Nəhale nu, menli məə tia Nyamenle na be nma menli adenle benma benzonle Nyamenle, eza be ma bəngə asəne sua nwanza-nwanza ne anu la, wə meke məə awie ko biala le nwole adenle kə eke ne la, seə bede sua ne azo (Mecca) anzeə bele adenduvo-ma, na bekə zo beye etane a, enzonle ehwele məə nuhua yeəse la a wəə eke ne ma t be a.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ
وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً
الْعَرَكَفِ فِيهِ وَالْبَاءِ وَمَنْ يُرِدْ فِيهِ بِالْحَادِ
يُظَلَمِ نَذْقَهُ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ﴿٦٦﴾

27. Na kəkəye meke məə Yehilele Abraham sua ne abozo na yezele ye ke, se esi nı ewie a, masonle debie biala eboka menwo zo wəə sua ehye anu, na te nwole maa menli məə Benra nwoleyia nee menli məə bəbagyinla, babə benu aze na bava benyulu babutu aze, wə asəne eyele nu la.

وَأَذِّنَا لِلْإِبْرَاهِيمَ مَكَاتِ الْبَيْتِ أَنْ لَا
تُشْرَكَ بِي شَيْئًا وَطَهَّرَ بَيْتِي لِلطَّائِفِينَ
وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿٦٧﴾

28. Na Kakile alasama wəə sua nwanza-nwanza ne anwo ehəle (haji) ne, na biemə badia ara, Biemə noko bavo aafu lumu bevi moa-moa bara.

وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَى
كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَكَ مِنْ كُلِّ فِجٍّ عَمِيقٍ ﴿٧٨﴾

29. Na bebara Baranwu nvasoa maa wə nu maa be la, na eza baha-kye-hakye Nyamenle duma ne kpole kpaɛ waa mɛkɛ ne maa laa nwole la anu, na bahu afɔle bə ayɛmoa tali, na bava bie babə maa ɛɛdi nyane nee ehyianli noko akəhoma.

لِيَشْهَدُوا مَنَفَعَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي
أَيَّامٍ مَّعْلُومَاتٍ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ مِّنْ بَهِيمَةِ
الْأَنْعَامِ فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِعُوا الْبَاسِ الْفَقِيرَ ﴿٢٩﴾

30. Na bewie benwo ezieziele ne, na beɛde benwo wə nwanza-nwanza Eyeye nu, na beli ewəke-təle biala maa bebə la azo, ra be benga məmoa-ne suɪ ne anwo bayia (Tawaf).
(SUURATUL-HAJ 22: 26–30)

ثُمَّ لِيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلِيُوفُوا نَدْوَرَهُمْ
وَلِيَطُوفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴿٣٠﴾

الحج: ٢٦ - ٣٠

98. Zəhane sua ne, səkeleneɛ maa da ali wienyi la wə nwo Abraham Eleka (sua) maa ye-denla ye Ɛle Ɔ. Awie ko biala maa əke-wolo zəhae sua ye anu la, le azondwole. Nyamenle eye ye nhye waa dasanli biala enwozo ke ədu adenle əhə zəhae sua ye anwo, sonla ne maa əbanya nu adenle anzɛɛ əle nwole tumi la, behə eke wə Medame Nyamenle Me ti, na sonla ne maa əbatia zəhae ngyehyeleɛ ne la, enwu yekɛ, Nyamenle le debie biala, maa əngyia awie biala moale a.

فِيهِ ءَايَاتٌ يُبَيِّنُ مَقَامَ إِبْرَاهِيمَ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ
ءَامِنًا وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حُجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ
إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
عَلِيمٌ ﴿٩٨﴾

آل عمران: ٩٨

(SUURATU-AALI IMRAAN 3: 98)

198. Azane ne-mə maa (beyɛ hajj)-betu adenle bekə Mecca wə nu la, da ali anzɛɛ beze. Zəhane ati awie ko biala mə kulo ke ətu zəhae adenle ne la, enwu ye ke,

الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَاتٍ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ
الْحَجَّ فَلَا رَفْتٌ وَلَا فُسُوقٌ وَلَا جِدَالٌ فِي

εδωκε ετane-εtane εhenhale,
 εtane eyele, butule Elile Ennee
 εke enma be wə zəhae azane ne
 anu. Na kpale biala məə bekeye
 la Nyamenle ze. Na beziezie be
 nwo kpale na bahə, na məə
 hyia kpole kpale wəə be anwoze-
 ziele ne anu la, ale telene-yele,
 na bezulo megome-kye, O! be-
 dabə məə bele ndelebebo la.
 (SUURATUL-BAKARA 2: 198)

الْحَجِّ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمَهُ اللَّهُ
 وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ الْقَوْلَى
 وَاتَّقُوا يَتَأُولَى الْأَلْبَابِ ﴿١٩٨﴾

البقرة: ١٩٨

10 EDWEKE NWANZANWANZA NE MƏD BEBƏ NWOLE

NOLO BAHILE ALASAMA LA

34. Awie ko biala enee ekene məə ze tendə kpale tela sonla ne məə felewele menli kə Nyamenle ekene, na eza əka yeke nəhale nu mele anwo-belaze sonla (Muslim) la.

وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِمَّن دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٥﴾

35. Kpale-eyele nee etane-eyele enze fee, zəhane ati beva kpaleyele bevoa etane-eyele, se beye zə a, əbara yeke, be agbəvole-ma baye beğonwo mə, məə adenle ena nu fee a.

وَلَا تَسْتَوِ الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ ﴿٣٥﴾

36. Na awie biala enrehola ehye ye kyese sonla ne məə le abotane na eza ye ahonle nu te la.

وَمَا يُلْقِنَهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يُلْقِنَهَا إِلَّا الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ ﴿٣٦﴾

(SUURATU-HAMIIM SAJDA 41: 34-36)

حم السجدة: ٣٤ - ٣٦

126. Fa nrelebe fele menli bela wə Awulac adenle nu na tu be folə kpale, na ene be ezu kpole- lera wə adenle kpale nu. Nəhale, wə Awulac Nyamenle ne zə menli məə eminli ye adenle ne, nee menli məə eteminlile ye adenle ne la.

ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجِدْ لَهُمُ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿١٢٦﴾

127. Se awie yebe etane na bekulo ke betwe onzo bie a, behwe ye bie na emom, bemamaa abozo, na se besi nwole abotane na befa bekuyeya, ale koale ama be.

وَأِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا بِمِثْلِ مَا عُوِقْتُمْ بِهِ
وَلَنْ صَبْرَتُمْ لَهَوَّخِرٌ لِلصَّابِرِينَ ﴿١٢٧﴾
وَأَصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِاللَّهِ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ

128. O! Ngapezonli! Si akrəvole-ma ne-mə anwo abotane na enre-hola benwo abotane si, gyese Nyamenle fa boa wə. Na madi benwo nyane emaa aləbəle ku wə kemə meke biala bebə wə ehule nwo krəke la.

وَلَا تَأْكُ فِي ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ ﴿١٢٨﴾

129. Nəhale nu, Nyamenle wə menli məə sulo ye la nee menli məə ye kpale la afoa.

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ ﴿١٢٩﴾

(SUURATUL NAHL 16 : 126–129)

النحل ١٢٦ - ١٢٩

6. Na se menli məə sonle anwozonle la bie ba enwo eke ne ke ebə onwobane a, bə onwo bane amaa yadie, Nyamenle edweke ne, na se ətie bie na əwie a, fa ye kəzie eleka məə azondwole wə la, əbo ale ke, bele menli məə benze nrelebə a.

وَأِنْ أَحَدُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّى يَسْمَعَ كَلِمَةَ اللَّهِ ثُمَّ أَبْلِغْهُ مَأْمَنَهُ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾

(SUURATUL-TAUBA 9 : 6)

التوبة: ٦

18. Na menli məə twe benwo fii awozonle nwo, ke əkeye na banzonle be, na bekakyi benye bekə Nyamenle eke ne la, beme ye edweke feleko kakile wə eke ne maa be a, zəhane ati, kaa edweke feleko kile menli məə sonle me la.

وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَنْ يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فَبَشِّرْ عِبَادِ ﴿١٨﴾

19. Menli məə tie edweke ne, na bedii edweke ne anzi na beye məə edweke ne ka kile be la,

الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ أُولَٰئِكَ

Ehyemə a le menli məə Nya-
menle Ehile bə adenle fəənwə
ne, na eza bəze nrelebe a.
(SUURATUL-ZUMAR 39 : 18-19)

الَّذِينَ هَدَاهُمْ اللَّهُ وَأَوْلَيْتِكُمْ هُمْ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿١٩﴾

الزمر: ١٨ - ١٩

11. AMAMUO, MELA, NYELEA

11. Nəhale, Diedima amuala le mediema, zəhane ati se mediema nwiə nyaa edweke a, beziezie be avinli. na bezulo Nyamenle ke əkeye na ya nwu be anwu-vəne la.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١١﴾

12. O! Diedima bemmamaa benuhua bie golo əgəənwo anwo, wanea enee menle məə belegolo benwo la lee kpale tɛla be, anaa ke, mraale ne məə bie kegolo əgəənwo raale anwo, wanea bəbə a, enee ədi munli ətela ye. Bemawowə benwo safule na befa aluma etane-etane befelewele benwo, əne kpale ke beke ye adale-ma wə meke məə belie beli la. Na sonla ne məə yanu ənwo, na əye əhyemə bie la yemə yeə a le etane-nli a.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرَكُم مِّن فَوْمٍ عَسَىٰ أَن يَكُونَ خَيْرًا مِّنكُمْ وَلَا تَنَابَرُوا يَأْتِي الْقُلُوبَ بِبَغْضٍ وَأَن تَأْتِيكُمُ الْغُلَامُونَ ﴿١٢﴾

13. O! diedima, behwe benwo bevi edweke ne məə beka yeke, wanea a asomasi ye eye əhye la anwo, əluake zəhae deə ye, nəhale nu, əfaa etane dəənwo

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضًا

ɔba, Bemmadi busa, bemmaka awie anzi edweke etane, benuhua bie Bahulo ke okelii odiema anwonane wəw meke məw yewu la ɔ? Nəhale nu, ɔnreli, Bezulo Nyamenle, ɔle nəhale ke Nyamenle lee anwuvəne-zele-nli, Dievole.

(SUURATUL HUJURAAT 49 :

11- 13)

37. Na bezonle Nyamenle angomekye bemma sonle debie biala beboka onwo zo, na belea Beze nee Benli boe, nee be abusua, nrisaa mrale, Ehyiavole-ma, busuanli məw de bikye-wə nee eyevole məw de bikye wə, Edoavole-ma, Adenduvoma nee menli məw konle nu behye be nukeke la, beboa menli Ehye-mə amuala, nəhale nu, Nyamenle Engulo menli məw bəmema benwo zo nee menli məw tubenwo la.

38. Menli məw asa nu yese (akyebe-ma) na betu menli fole, ke okyeye na bedabe noko be aye akyebe-ma la, na bekeda elole məw Nyamenle eva elo-be la azo, na Yeziezie enzole-hwele məw nuhoa yese la yema tia-vole-ma ɔle anyunlu-guaze enzole ehwele.

39. Na menli məw sekye be agyapadee menli nyezo na benie Nyamenle nee Awielee Kenle ne

أَيُّبُ أَحَدِكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا
فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَحِيمٌ ﴿٤٩﴾

الحجرات: ١١ - ١٣

وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا
وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ
وَالْمَسْكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ
الْحَبِيبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ وَابْنِ
السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا
يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَلًا فِخُورًا ﴿٥٧﴾

الَّذِينَ يَبْخُلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ
بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَاءَ آتَاهُمُ اللَّهُ
مِنْ فَضْلِهِ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا
مُهِينًا ﴿٥٨﴾

وَالَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ رِثَاءَ النَّاسِ وَلَا

beni la, banwu amanee kpole kenle bie. Abɔnsam yee ale be-
gɔɔnwɔ a, na abɔnsam noko,
yemɔ ɔne agɔnwɔle Kpalɛ.

(SUURATUN-NISAA 4 : 37-39)

91. Nɔhale, Nyamenle kulo ke awie ko biala ye pele-pele nee Kpalɛ, naa ɔnea menli mɔɔ bikye ye la (Abusua) boe, na behwe benwo bevi anyunlanguase ebela etane eyele nee anyefuu anzo sesebe nwo, Nyamenle eletu befole, amaa baye sotie.

92. Na se bene Nyamenle ye ngye-hyelee biala a, beli zo, yee bedi amonle wɔ ɔnyunlu a be mabuzo, wɔ meke mɔɔ yeye Kpundii la, na Nyamenle ala yee benye ela ɔnwɔzo a, nɔhale, Nyamenle ze mɔɔ beye la amuala.

93. Na ɔle ke, raale bie mɔɔ ennwo debie na meke mɔɔ nwɔle miale kpale la, akee ɔbubule ye ɔmanle ɔyele azinli, Na be amonlelile ne anzee ndane Ehale-ne, befa be bebela benwo, ke ɔkeye na menli Ekpunli bie ani munli andela Ekpunli ne bie la, na Nyamenle fa ehye sɔ benea, na ndene-buale Kenle ne, Nyamenle bamaa yala ali wienyi, debie biala mɔɔ be adwenle enye ko wɔ nwɔle la.

(SUURATUN-NAHL16 : 91-93)

136. O! Diedima, bemia benwo wɔɔ pelepele eyele nu, na beli dasele

يَوْمُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَنْ يَكُنِ
الشَّيْطَانُ لَهُمْ قَرِينًا ﴿٣٩﴾

النساء: ٣٧ - ٣٩

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَايَ ذِي
الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ
وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٤١﴾

وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا
الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ
عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَعْمَلُونَ ﴿٤٢﴾

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِي نَفَضَتْ غَرْلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ
أَنْكَبَتْ تَأْخُذُونَ أَيْمَانَكُمْ دَخَالًا بَيْنَكُمْ أَنْ
تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَىٰ مِنْ أُمَّةٍ إِنَّمَا يَبُولُكُمْ
اللَّهُ بِهِمْ وَلِيَبَيِّنَ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَا كُنتُمْ فِيهِ
تَخْلِفُونَ ﴿٤٣﴾

النحل: ٩١ - ٩٣

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا قَوْمِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ

Nyamenle ti, bəbə sɛ ətia bədabɛ anzɛɛ bɛnwo ama anzɛɛ bɛ abusua a. Ɖlɛ sukuavolɛ O! anzɛɛ ɛhyianli O! Nyamenle yɛɛ alɛ bɛmunwiɔ a, Zɔhane ati bɛmanɛa Sonla nyunlu na bɛdi mɔnguazo, na sɛɛ bɛyɛ zɔ a, bɛhakye kɛ, nɔhale nu, Nyamenle ze mɔɔ bɛlɛ yɛ la amuala.

(SUURATUN-NISAA 4 : 136)

149. Nyamenle ɛngulo sonla ne mɔɔ gyinla guazo Kehaa ɛdwekɛ, ɛtanɛstane la, gyɛsɛ mɔɔ bɛlɛyɛ yɛ ɛtane la. Na Nyamenle tɛ ɛdwekɛ biala, ɔzɛ debiɛ biala.

150. Sɛ ɛyɛ kpalɛ wɔ wienyi nu, anzɛɛ ɛfɛa ɛyɛ, anzɛɛ ɛfa ɛtane ɛkyɛ a, ɔlɛ Kpalɛ ɔma ɛdawɔ. Nɔhale nu, Nyamenle lɛ ɛtane fakyeɗli, Tumivolɛ.

(SUURATUN-NISAA 4 : 149-150)

9. O! diedima, bɛgyinla Kpundi wɔ Nyamenle duma nu, bɛli dasɛlɛ fɔɔnwo wɔ menli nwiɔ avinli, na bɛmama Ko anwo Ɖkpɔlɛ ti bɛkakyi ɛdwekɛ ne mekɛ biala bɛyɛ pɛlɛpɛlɛ, Sɛ bɛyɛ ɛhyɛ a, ɛnɛ bɛlɛ bikyɛ Nyamenle ɛzulolɛma ne-mɔ anwo, bɛzulo Nyamenle, nɔhale nu, Nyamenle ze mɔ bɛlɛyɛ la amuala.

لَئِيْلَهُمْ وَلَوْ عَلَيَّ أَنْفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ إِنْ يَكُنْ غَدِيًّا أَوْ قَبِيْرًا فَاللَّهُ أَوْلَىٰ بِهِمَا فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا وَإِنْ تَلَوُّهُ أَوْ نِعِضُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٣٦﴾

النساء: ١٣٦

لَا يُحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوْءِ مِنَ الْقَوْلِ إِلَّا مَنْ ظَلَمَ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيْعًا عَلِيْمًا ﴿١٤٩﴾

إِنْ يُدْءُوا خَبِيْرًا أَوْ يُخْفُوْهُ أَوْ تَعْفُوْا عَنْ سُوءِ فَاِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا قَدِيْرًا ﴿١٥٠﴾

النساء: ١٤٩ - ١٥٠

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا كُوْنُوْا قَوْمِيْنَ لِلّٰهِ شُهَدَآءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلٰٓى اَلَّا تَعْدِلُوْا اَعْدِلُوْا هُوَ اَقْرَبُ لِلتَّقْوٰى وَاتَّقُوا اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿٩﴾

10. Nyamenle ebə menli məə bədie ye bədi na bəbə ebela kpale la ewəke ke, bəbanya etane fakye nee ahatale Kpale Kpale.

11. Na menli məə bənie ye nee ye sekelenee biala bəni la, beme bəba-hə senle nu.

(SUURATUL-MAAIDA 5 : 9-11)

32. Ehyia ti bəmakuhu bemma, Ye daye Yee yenea zehae ngakula-nemə nee bədabə mumua ne a. Nəhale, ngakula ehunle le, etane kpole Kpale.

33. Bəmafə adwomane adenle biala azo bəbikye ye, nəhale, adwomane ebəle enee debie kpale, ye adenle le munzule.

34. Bəmaku sonla, Oluake Nyamenle eye sonla-ehunle Kyibadee, gyese sonla ne məə Yema nwole adenle ke bəhu ye la. Na sonla ne məə awie anyefuu əkehu ye la, yemə ahenle məə bali ye agya la, le tumi ke əku ye bie Əsie əbozo, na emom Əmmama əye etane əma əbozo wə ehunle ne anwo.

35. Na bəbabikye arisa rale agyapadee gyese ye adenle kpale zo, kəkpula meke ne məə se əle kakula a, əbanyi ya ye Kpinyinli la, na se ənyi a, fa ye agyapadee ne ma ye. Oluake ewəke ne məə ebəle la, yee bəbabiza wə nwole edweke a.

36. Se bəzuzu debie bama awie a, anree bəzuzu ye boe, na bema

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ
أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١٦﴾

المائدة: ٩ - ١١

وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ حَسِبَ إِلَٰهِي مَن تَرْتُقِهِمْ وَإِيَّاكُمْ
إِنْ قَاتَلْتُمُوهُمْ كَانَ خِطَاءً كَبِيرًا ﴿٣٦﴾

وَلَا تَقْرَبُوا الزِّنَىٰ إِنَّهُ كَانَ فَحِشَةً وَسَاءَ
سَبِيلًا ﴿٣٣﴾

وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَن
قَتَلَ مَطْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيهِ سُلْطَانًا فَلَا يَسْرِفُ
فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا ﴿٣٤﴾

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ
أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَاتِبٌ مَّسْئُولًا ﴿٣٥﴾

وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذَا كِلْتُمْ وَزَنُوا بِالْقِسْطِ السُّبْحَانَ
الْمُسْتَقِيمِ ﴿٣٦﴾

sisi, awie, yemə ale kpale oma
 be a, yee be awielee ne noko
 baye Kenlema yama be.

ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٣٦﴾

37. Na debie biala mə ənze nwole
 nrelebe la madi onzi eye, Nəhale
 nu, enzo, enye nee wə ahonle,
 ninyene ehye mə, ebabu nwole
 mgbonda, ke ezili evale be eyele
 egyima la.

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ
 وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا ﴿٣٧﴾

38. Se elua azele ye azo a mamema
 enwo zo, əluake wə keketee
 eyele ne enrehola enrema egyake
 ne mə esisi ye aze la enrekpuke
 azele ne anzee wə anwomemazo
 ne enredwu awoka tendenle.

وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ الْأَرْضَ
 وَلَنْ تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولًا ﴿٣٨﴾

39. Na etane mə wə ehyemə amuala
 anu la le kyibadee wə Nyamenle
 anyunlu.

كُلُّ ذَلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا ﴿٣٩﴾

نبی اسرائیل: ۳۲ - ۳۹

(SUURATU-BANII ISRAIL
 17: 32-39)

12. ISLAMO EZUKOIA NWO NGYEHYELE

117. Na Kakye mekε ne mɔɔ Ye hanle Yehilele Anwuma mbɔnovole ne mɔ ke, beva be nyunlu be-butu aze bemaa Adam, bemuala beyele, gyese (Iblis) Abonsam angome-kye.
118. Na Yehanle ye ke O: Adam, nɔhale nu zehae abɔnsam ye le be kɔnovole, Edawɔ nee eye, zɔhane ati bemama ɔyebɛ ɔfi fɛleko elile tola ne a nu, na se ɔba ye zɔ a, alɔbɔle bahaa be.
119. Nɔhale, tola ne anu ehɔne enrehu wɔ yee enwo enrela zo.
120. Na nɔhale nu, nzuhɔne enrehu wɔ wɔ tola ne anu yee ewia noko enrebɔ wɔ.

(SUURATU TAA HAA 20:
117-120).

30. O! diedima, bemafa adale Ebɔle bedi awie-mɔ agyapadee, gyese gualile adenle fɔɔnwo zo na bemmaye zɔ befɔ bekuhu benwo. Nɔhale nu Nyamenle le anwonvone—zele-nli maa awie ko biala.

(SUURATUN NISAA 4: 30)

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ

فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى ﴿١١٧﴾

فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَذَا عَدُوٌّ لَكَ وَلِرِجْوَكَ

فَلَا يَخْرِجَنَّكَ مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقَى ﴿١١٨﴾

إِنَّ لَكَ أَلًا يَجُوعُ فِيهَا وَلَا تَعْرِى ﴿١١٩﴾

وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا تَصْحَى ﴿١٢٠﴾

طه ١١٧ - ١٢٠

يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَأْكُلُوا

أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبُطْلِ إِلَّا أَنْ تَكُونَ

تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِنْكُمْ وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ

إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٣٠﴾

النساء: ٣٠

13 KONLE NWANZANWANZA WƏ NYAMENLE

ADENLE NU

40. Bɛdabɛ mɔɔ bɛzɔ konle bɛdoɔ
 bɛ la, adenle wɔ ɛkɛnɛ ma bɛ kɛ
 bɛnɛ zɔhɛnɛ mɛnli nɛ-mɔ kɛhɔ,
 ɔbo-ɛlɛ kɛ bɛlɛsisi bɛ. Nɔhɛlɛ
 nu, Nyamenle lɛ tumi fa boɔ bɛ.
41. Bɛdabɛ mɔɔ bɛvoɔ bɛ bɛvi bɛ
 azuɔ nu mɔɔ ɔnɛkɛ ɔbɔ yɛ zɔ la,
 bɛvoɔ bɛ ɔluɛkɛ bɛsɛ bɛnɛzɔnle
 awozonle na emom bɛbazɔnle
 Nyamenle angomɛ kye ala ati,
 Na sɛ Nyamenle amɔɔ mɛnle
 nɛ biɛ amɔɔ bango bantia nzisi-
 ma a, anɛɛ nzisi ma nɛ mɔ mɔɔ
 sɔnle awozonle la babubu Nyam-
 enle-azuɔ Kɔsɔɔti, Kilisɛɛma
 ɛdɛɛ, Gyuumɔ ɛdɛɛ nɛɛ Ngɛla-
 mɔ ma noko ɛdɛɛ, ɛlɛkɛ zɛzɛhɛ
 mɔ mɔɔ bɛbɔ Nyamenle duma
 wɔ ɛkɛ nɛ la. Naa awiɛ mɔɔ
 Kɛboɔ Nyamenle la, Nyamenle
 noko boɔ yɛ, Nɔhɛlɛ nu, Nyam-
 enle anwɔ yɛsɛ yɛ ɛza ɔlɛ tumi
 ɔtɛla awiɛ biɛla .
- (SUURATUL-HAJ. 22: 40-41)

أَذِنَ لِلَّذِينَ يَقْتُلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ
 نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ ﴿٤٠﴾

الَّذِينَ أَخْرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا
 رَبُّنَا اللَّهُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ
 الصُّومُوعُ وَيَعِيبُ وَصَلَاتُكُمْ وَمَسْجِدُكُمْ كَرَفِهَا
 أَسْمَ اللَّهِ كَثِيرًا وَلِيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ
 إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٤١﴾

الحج: ٤٠ - ٤١

9. Nyamenle ɛnzi bɛnwɔlɛ adenle
 kɛ bɛmayɛ bɛ boɛ mɛnli mɔɔ

لَا يَهْزِكُمْ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقْتَلُوا فِي الدِّينِ وَلَا

bene be etekonle wə be ezonlole ne anwo, ye be betefoale be betefili be azoa nu la, zehae menli beye be boe, na benma sisibe, Nəhale nu, Nyamenle engulo menli məə sisi begənwō mə la edweke.

10. Na emom, Nyamenle emaa nwole adenle ke bene be eho, menli məə kulo ke be nee be ko əlua be ezonlole ne ati, na bevoa be bevi be azua nu, na benee awie mə əva agənwōle na beboə be akpəvole ma nemə la, zehae menli ye bene be eho, menli məə əva bedabe benwo akpəvole ma ne-mə agənwōle la beme ye bele etanevolema a.

(SUURATUL-MUMTAHANA

60: 9-10

11. O! diedima, bekulo ke mekile be gua əlile ne məə beđi a əkəye be əkəvi E.ɪzɔnle Ehwale Eɓesebe ne anwo la Ɔ?

12. Yemə ale əhye, Belie Nyamenle ne ye soavole ne beli na beli mgbelera wə Nyamenle adenle nu, beva be agyapadee nee be sonla baka ne beli mgbelera, yemə ye ale kpale ma be a, sebeze a.

(SUURATU-SAAF 61: 11-12)

70. Na menli məə bepe eɓesebe wə Nyamenle egypta eyle nu la, Ye bahile be Ye ndenle ne-mə, nəhale nu, Nyamenle nee menli məə ye Kpale la ye adua .

(SUURATUL-ANKABUT 29: 70).

يُخْرِجُكُمْ مِنْ دِينِكُمْ أَنْ تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿١٠﴾

إِنَّمَا يَنْهَكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَتَلُواكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُكُمْ مِنْ دِينِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَنْ تَوَلَّوْهُمْ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١١﴾

المتحنة: ٩ - ١٠

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا هَلْ أَذُكُمُ عَلَىٰ تَحِيَّةٍ تُحَدِّثُونَ مِنْ عَذَابِ ٱلْأَلَمِ ﴿١١﴾

تُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٢﴾

الصف: ١١ - ١٢

وَٱلَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ ٱللَّهَ لَمَعَ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٧٠﴾

العنكبوت: ٧٠

20. Menli məə diedi na bətu adenle Nyamenle ti na bəfa bə agyapadee nee bə ngoane bə-pe wə Nyamenle adenle nu la, le gyin-labelə mgbole wə Nyamenle anyunlu, na zəhae menli ye yəe baho adə zo a.

(SUURATU-TAUBA 9: 20)

111. Nəhale nu, Nyamenle eva “Həe-ven” tola ne edə diedima ngoane nee bə agyapadee, Bəko Nyamenle adenle zo, bəkuhu awie-mə yəe awie-mə noko Kuhu bə, Nyamenle ebə zəhae ewəke ye wə muluku nsa anu Moses Buluku (Tora) ne, Jesus buluku ne nee Muhammed buluku Edee ne noko, Na nwane a əbə ewəke a ədi zo ətəla Nyamenle a? Bəli fəleko diedima, wə gua əhye məə bəne Nyamenle Eli la anwo, na Əhye ale Konim Kpəle a.

(SUURATU-TAUBA 9: 111)

96. Diedima məə tenla sua nu yəe diedima məə fa bə nwonane nee bə agyapadee pe Nyamenle adenle nu la enze fee zəhae, bie tēla bie, Nyamenle Əlölə ne Kpəle Kpələ wəə menli məə fa bə nwonane nee bə agyapadee pe la anwo zo tēla məə tenla sua nu la.

(SUURATUN-NISAA 4: 96)

الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ أَكْظَمَ دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٢٠﴾

التوبة: ٢٠

إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةُ يُقْنَلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُقْنَلُونَ وَيُقْنَلُونَ وَعَدَّ عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْقُرْآنِ وَمَنْ أَوْفَى بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ فَاسْتَبْشِرُوا ببيعكم الذي بايعتم به وذلك هو الفوز العظيم ﴿١١١﴾

التوبة: ١١١

لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُولِي الضَّرَرِ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً وَلَا وَعَدَ اللَّهُ الْحَسَنَ وَفَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٩٦﴾

النساء: ٩٦

14 DIEDI MA MUNLILILE NEE BE EBELA EBOLE

1. Nyamenle Dovoḷe, A nwovə-nezelenli ne дума-ну.
2. Nəhale nu, Diedima bali Konim.
3. Bədabə məw bebelə benwo aze wə be asəne eyele nu la.
4. Bədabə məw betwe benwo befi debie biala məw nwole ene nvasoə la.
5. Bədabə məw betua asəne adwule ne la (Zakaat)
6. Bədabə məw benea be nwozo boə Kpalə la.
7. Kyese beyemə (mraalə) angc mekye, beme etane biala ene nwole.
8. Na bədabə məw bebū be mraale ne mə anzi la, beme ye bebū mela zo a.
9. Yee diedima məw nea zole boə, debie biala məw awie keva kezie be awoba la.
10. Yee bədabə məw benva be asəne eyele beni nwəhoa la.
11. Ehyemə ale agyadivoma ne-mə a.
12. Beme yee bebadenla (Paradase)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٢﴾

الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ﴿٣﴾

وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ﴿٤﴾

وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ ﴿٥﴾

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَفْوَاجِهِمْ حَافِظُونَ ﴿٦﴾

إِلَّا عَلَىٰ أَرْجُلِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ

عَبْدٌ مَّلُومٌ ﴿٧﴾

فَمَنْ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ﴿٨﴾

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْتِنَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ﴿٩﴾

وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿١٠﴾

أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ﴿١١﴾

الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ

tola ne anu εvole mṵṵ ṵne awielee a.

هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٢﴾

(SUURATUL-MU'MINUUN 23 :
1-12)

المؤمنون: ١ - ١٢

64. Bɛdabɛ mṵ bɛsonle anwonvṵne-zɛle Nyamenle ne la alɛ bɛdabɛ mṵṵ bɛnɛa bɔɛ bṵbṵ wṵ bɛ ɛdiale nu, na sɛ menli mṵṵ bɛnze Nyamenle nwo ɛdwɛkɛ, la tendɛ tia bɛ a, mṵṵ bɛka la alɛ kɛ “Azondwɔle”.

وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا ﴿٦٤﴾

65. Na bɛsɛkye aledwɔle ne mekɛ ne bie wṵṵ asṵne ɛyɛle nu bɛbutu bɛnyunlu aze la, ɛnee bɛledwazo bagyinla.

وَالَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيَامًا ﴿٦٥﴾

66. Na bɛsɛle Nyamenle kɛ ṵhwe bɛ ṵvi abṵnsam senle nu amanɛɛ ɛnwule ne anwo. Ṷluakɛ zɛhaɛ amanɛɛ ɛnwule ne mekɛ ne wale dṵṵnwo.

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا ﴿٦٦﴾

67. Senle ne anu le ɛnwomenle ɛliɛle ne telabɛle ɛleka mṵṵ ṵne kpale fee zɛ a.

إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿٦٧﴾

68. Menli mṵṵ sonle Nyamenle la alɛ bɛdabɛ mṵṵ bɛnzɛkɛ bɛ agyapadɛɛ fuufu yɛɛ ɛza bɛnɛ akɛyɛbɛ na bɛsuzu bɛnɛa la.

وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا ﴿٦٨﴾

69. Yɛɛ menli mṵṵ bɛnzɛle bɛngṵ awie biala ɛkɛ kyɛsɛ Nyamenle ɛkɛ ne ala na, bɛngu sonla ne mṵṵ Nyamenle ɛdua kɛ bɛmaku ye kyɛsɛ mṵṵ yema nwole adenle la, na bɛmmṵ adwoman la, na sonla ne mṵṵ bayɛ ɛtane ɛhyemṵ la banya nwole ɛnzɔle ɛhwele.

وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا ﴿٦٩﴾

70. Eza ndɛnebuale Kenle ne Ṷnyunlu nyane bagua aze na ye

يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

enzonle ehwele ne baye fane nwiā.

71. Kyese menli māo bebānlu benwo, balie Nyamenle bali na babā ebela Kpalē la beme yee Nyamenle bahakyi be ebela etane ne yaye ye Kpalē a, Ōluake Nyamenle le etanefakyeṅli Anwuvone-zelenli.
72. Naa bedabe māo benu benwo na bebā ebela Kpalē la, nōhale nu, be anlubenwo ne le fōonwo wā Nyamenle eke.
73. Yee bedabe māo beni daselē adale, yee se belua na bekoto debie māo nwole ene nvasoē la, bese nwo-le nrelebe nu.
74. Yee bedabe māo se bekakye be Nyamenle sekelenēe biala a, betie na benea ye boē.
75. Yee bedabe māo beseleke, O! Me Nyamenle ma ye daye, ye mraale nee ye mma, ye anyelielē debie na ma yeye menli Kpalē, yeli anwodelē ma anyinlu.
76. Zehae menli ye yee bebanya anyunluyanle tenlabelē wā paradase felekolile eleka nea, na bebava ahyebizale nee azon-dwole ezomale ye bayia be adenle a.
77. Eke ne yee bebadenla ye evole māo ɔne awie-leē, ɔle enwomenle ekielē nee telabelē Kenlema eleka.
78. Ka Kile menli māo enie Nyamenle eni la ke, Nyamenle Enre-pili be, se besu befele ye babā a,

وَيَخَذُ فِيهِ مَهَانًا ٧٥

إِلَّا مَنْ تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ٧٦

وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَنْوِبُ إِلَى اللَّهِ مَتَابًا ٧٧

وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا ٧٨

وَالَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ يُخِرُّوا عَلَيْهَا صُمًّا وَعُمْيَانًا ٧٩
وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ٨٥

أُولَٰئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا مَجِيَّةً وَسَلَامًا ٧٦

خَالِدِينَ فِيهَا حَسَنَاتٌ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ٧٧

قُلْ مَا يَعْبُؤُنِي كُرْبِي لَوْلَا دَعَاؤُكُمْ

nòhale nu, benie Nyamenle beni,
Zòhane ati nwolè enzonlè Ehwele
yè awò ekene ma bè a.

SUURATUL FURKAAN 25:
64-78)

فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا ﴿٧٨﴾

الفرقان: ٦٤ - ٧٨

15 GYENLABELEKO ENYANLE MƏ WƏ EKE NE

MA MRAALE NEE MRENYA LA

98. Awie Ko biala məə əbabə ebela Kpale la, se ole nrenya anzee raale O! na se ədie Nyamenle ədi a, yebama ye ngoane kenle-ma na eza Yamaa ye ahatuale Kpale məə Əfeta ye ebela məə əbale la anwo.

(SUURATUN - NAHL 16 : 98)

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُم
بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٨﴾

النحل: ٩٨

125. Na Awie ko biala məə əbabə ebela Kpale, Se Ole nrenya anzee raale o! na se ədie Nyamenle ədi a, beme yee bebadenla tola (paradase) ne anu, na be nreye be etane biala.

(SUURATUN-NISAA 4 : 125)

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ
أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا
يُظَلَمُونَ نَقِيرًا ﴿١٢٥﴾

النساء: ١٢٥

36. Nəhale nu mrenya məə bele anwobelaze menli (Muslim) nee mraale anwobelazema, mrenya məə le diedi ne mraale məə le diedi, mrenya məə di nəhale nee mraale məə di nəhale, mrenya məə si abotane nee mraale məə si abotane, mrenya məə bele benwo aze nee mraale məə bele benwo aze, mrenya məə bə afole nee

إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ
وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ
وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ

mraale məə bə afole, mrenya məə kye ehəne Nyamenle ti, nee mraale məə kye ehəne Nyamenle ti, mrenya məə nea benwo zo boe (bengulo mraale) nee mraale məə nea benwo zo boe, mrenya məə Kakyehakye Nyamenle ne mraale məə Kakyehakye Nyamenle la, Nyamenle bavabe etane yahye be na yamaa be ahatuale Kpole Kpale.

(SUURATUL-AHZAB 33 : 36)

41. Awie ko Biala məə əbaye etane la ye etane ne anwo ahatuale ye əbanyia ye a, yeə məə kebə ebela Kpale la, se əle nrenya anzee raale O! na se ədie Nyamenle ədi a, beme yeə bebaddenla tola ne anu a, na bebanya aleə ngakyile biala məə bekponde la wə ekə.

(SUURATUL MUMIN 40: 41)

229. Na mraale ne məə bebə be ewole la, əhyia kə bekende na bekə amozi fane nsa, bene nwole adenle kə bekeheda debie məə Nyamenle ebə edo bekulu la azo, (Enrenzele) Se bedie Nyamenle nee Awielee kenle ne bedia, Zəhane meke ne anu, behumə le nwole adenle kə besia begya be bieko se bekponle agyale ezeziyele zo a. Na mraale ne məə noko le zəhane adenle ko ne ala, na emome, tumi ne kpole wə mrenya ne məə ekə. Nyamenle le Tumivole nrelebevole.

وَالْمُتَّصِدِّقَاتِ وَالصَّامِيْنَ وَالصَّامِيَاتِ
وَالْحَافِظَاتِ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ
وَالذَّكِرَاتِ أَلَلَهُ كَثِيرًا وَذَكَرَاتٍ
أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٦﴾

الأحزاب : ٣٦

مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا وَمَنْ عَمِلَ
صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ
حِسَابٍ ﴿٤١﴾

المؤمن : ٤١

وَالْمُطَلَّقَاتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ وَلَا
يَحِلُّ لَهُنَّ أَنْ يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي أَرْحَامِهِنَّ إِنْ كُنَّ
يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَعُولُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي ذَلِكَ
إِنْ أَرَادُوا إِصْلَاحًا وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ
وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ ۗ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٦﴾

230. Zəhae ewole ebəle ne əhyia ke bebəzo fane nwiə ansana babə, sɛ bəkə nwole məə ətia ye nwiə ne azo a, nrenya ne kulo a, əkola əsia əgya əye ne biekə wə adenle kənlema nu, Adenle ene ekə ne ema nrenya ne ke əkelie debie biala məə yeva yema raale ne la, gyese bəmuniwə bəsulo ke bənrehola bənreli Nyamenle ye ngyehyeleə ne məə fane ewole ebəle ne la azo, sɛ əba ye zə a yemə etane ene bənuhua ko biala anwozo sɛ raale mumuane ye əhulolenu, əkulo ke əfa nrenya ne ninyene ne əmaa ye amaa yanyia ye faanwodi a. Əhye a le Nyamenle ye ngyehyeleə məə fane ewole ebəle nwo a, zəhane ati bəməbu zo, na bədabə məə bəkəbu zo la bəmɛ yəɛ bələ etanevolema ne a.

(SUURATUL BAKARA 2: 229–230)

الطَّلَاقُ مَرَّتَانٍ فَإِمْسَاكٌ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحٌ
بِإِحْسَانٍ وَلَا يَجِلُّ لَكُمْ أَنْ تَأْخُذُوا بِمَا
ءَاتَيْتُمُوهُنَّ شَيْئًا إِلَّا أَنْ يُخَافَاَ الْإِيقِيمَ حَدُودَ
اللَّهِ فَإِنْ خِفْتُمْ الْإِيقِيمَ حَدُودَ اللَّهِ فَلَاجُنَاحَ عَلَيْهِمَا
فِيمَا أَفْنَدْتُمْ بِهِ تِلْكَ حَدُودُ اللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا وَمَنْ
يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٣٠﴾

البقرة: ٢٢٩ - ٢٣٠

17. EDWEKE—KAPENZO

20. Ɖdaye yɛɛ yema nyevile nwiɔ ne se bikye nwole a, meke bie dwu a bebabɔ nu.

21. Bane wɔ be avinli, zɔhane ati, ko endela ye egɔmɔ ɔgɔnwo anu.
(SUURATUR-RAHMAAN 55:
20-21)

34. O! menli mɔɔ bekpazi ne bedabe mɔɔ betekpazili la, bedie, se bele tumi ke bekola befo betela anwuma ehye anzɛɛ bewolo bekɔ azele ye anu a, enee behɔ e, na benrehola kɔ gyese bema be nwole adenle.

35. Na Nyamenle elo bemunwiɔ kpale na be nuhua boni yɛɛ engulo, mɔɔ ɔkulo ke ɔfi azele ye azo a.

36. Bebazoa senle bama yara benwozo, nee esike, na benrehola benreboa benwo .
(SUURATUR-RAHMAAN 55:
34-36)

2. Na meke mɔɔ anwuma bakpakyɛ nwiɔ.

مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ﴿٢٠﴾

بَيْنَهُمَا بَرْخٌ لَا يَبْعِيَانِ ﴿٢١﴾

الرحمن: ٢٠ - ٢١

يَمَعَشَرِ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنَّ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ
أَقْطَارِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْفُذُوا لَا تَنْفُذُونَ

إِلَّا بِإِذْنِ رَبِّكَ

فِي آيَةِ آيَةِ رَبِّكَ مَا تَكْذِبَانِ ﴿٣٥﴾

رُسُلًا عَلَيْكُمُ شَوَاطِيرٌ مِنْ نَارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنْصُرَانِ ﴿٣٦﴾

الرحمن: ٣٤ - ٣٦

إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ ﴿٧﴾

3. Na obaye enzonzle yadie ye Nyamenle ne anne, obo a le ke ohyea ke otie.

وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿٣﴾

4. Na meke mao baba dele azele ye anu.

وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ ﴿٤﴾

5. Na obaye debie biala mao wo yenu la na yado mgbane.

وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ ﴿٥﴾

6. Na obaye enzonzle yadie ye Nyamenle ne ane obo ale ke ohyea ke otie.

وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿٦﴾

الانشقاق: ٢ - ٦

(SUURATU-INSHIKAAK 84: 2-6)

5. Na meke mao afulumu mao lenrenze mao yenyia siane bulu la anwo enne nvasoe bieko la.

وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ﴿٥﴾

(SUURATUL-TAKWIIL 81 : 5)

8. Na meke mao menli ngakyile badenla eleka ko la.

وَإِذَا النُّفُوسُ رُوِّجَتْ ﴿٨﴾

التكوير: ٥ , ٨

(SUURATUL-TAKWIIL 81 : 8)

11. Na meke mao mmuluku bakponde la.

وَإِذَا الضُّحُفُ نُشِرَتْ ﴿١١﴾

12. Na meke mao anwuma bala eke amma yanwu nuhua ninyene la.

وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ ﴿١٢﴾

التكوير: ١١ - ١٢

(SUURATUL-TAKWIIL 81: 11-12)

2. Na meke mao azele ye bakpusu, ekpusule mao ye ezulole la.

إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ﴿٢﴾

3. Na azele bala ye adesoali.

وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ﴿٣﴾

4. Na sonla baze ke, duzu yee eleye azele a.

وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا ﴿٤﴾

5. Zohane kenle ne obabo ye amane.

يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا ﴿٥﴾

6. Na wo Nyamenle ne yee eye zehae edweke ye ehile ye a.

يَا نَرْبِّكَ أَوْحَىٰ لَهَا ﴿٦﴾

7. Zohane kenle ne menli ekpunli, ekpunli bazande ke bekanlea be egyima mao beli ye wo azele ye azo la guabele.

يَوْمَئِذٍ يَصُدُّرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِيُرَوُا

أَعْمَلَهُمْ ﴿٧﴾

8. Awie ko biala mɔɔ yele kpale,
bɔbɔ kpale ne le ɛkyi bie la,
banwu ye.

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ۝٨

9. Yee awie ko biala mɔɔ yele
ɛtane, bɔbɔ ɛkyi bie la banwu ye.

وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ۝٩

الزلزال: ٢ - ٩

(SUURATUL-ZILZAAL 99: 2-9)

106. O! Nyamenle soavole, se bebiza
befa awoka noko anwoa a, se
be ke, Me Nyamenle ne babubu
be, Yazande be ke awia la.

وَيَسْتَلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا ۝١٠٦

فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ۝١٠٧

107. Na ɔbama bebozo ne aye wienyi
ke azele mɔɔ bedua bebie zo a
ɔye boe la.

لَا تَرَىٰ فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا ۝١٠٨

ط: ١٠٦ - ١٠٨

108. Na bebanwu bebozo ne ke ɔse
zo pɛpɛpɛ mɔɔ eleka ne bie
ɛmɔɔ engɔ nu yee bie noko
engɔ anwuma.

(SUURATU TAA HAA 20: 106-108)

83. Na meke ne mɔɔ ndenebualɛ ne
batia be la, Yebama kekɛba
vi azɛle ye abo avinde na yaden-
de yahile menli, ɔbo a le ke
banie Nyamenle sekelenɛ biala
banni.

وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ ۝٨٣

تُكَلِّمُهُم أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ ۝٨٤

الزلزال: ٨٣

(SUURATUN-NAML 27 : 83)

8. Meke mɔɔ enyele debie enwule
bahɔkyi aye mizinla-minzinla.

فَإِذَا رَاقَ الْبَصَرُ ۝٨٥

9. Na sane ne enda kpale.

وَحَسَفَ الْقَمَرُ ۝٨٦

10. Na ewia neɛ sane ne bahabɔnu.
(SUURATUL-KIYAMA 75: 8-10)

وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ۝٨٧

القيامة: ٨ - ١٠

18. NYAMENLE ABODEE NWO NEALEANU

30. Na anwuma nee aze ebale ne boka nwanwane ninyene ne anwo, yee abodee ngakyile maa bedie enwamenle maa yeba yekponde anwuma ne aze la boka ye nwanwane ninyene ne anwo. Na ole tumi ke meke biala maa akulo la, akuohua be nloa.
- (SUURATUSH-SHURA 42: 30)
99. Na Yema yee Yeye be yevi ekela kokye anu a, na Yema be aako nee ezenzele eleka. Yehilehile ye nwanwane ninyene daonwo anu yehile menli maa le ndelebebo la.
- (SUURATUL-AN'AAM 6 : 99)
2. O! Alasama, bezulo be menle ne maa bale be vili ekela kokye anu, na eza obale oye anzee ye anwokavole ovili zohane ekela ne anu la, na benuhua ye menli daonwo, menya nee mraale vi a, bezulo Nyamenle ne maa olua onwo zo a, bekola bebizabiza benwo edweke, na eza bemiamia be mediema eyele nu la. Nohale

وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتِّينَ يَوْمًا وَهُوَ عَلَىٰ جَمْعِهِمْ إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ ﴿٣٠﴾

الشورى: ٣٠

وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ ۗ

فَدَفَّضَلْنَا الْأَيْتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ ﴿٩٩﴾

الأنعام: ٩٩

يَتَأْتِيهَا النَّاسُ اتَّفَقُوا رَبَّكُمْ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ
وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً ۗ وَاتَّفَقُوا
اللَّهُ الَّذِي نَسَاءَ لُونِ بِهِ ۗ وَالْأَرْحَامُ إِنَّ اللَّهَ

nu, Nyamenle yee anea benwo zo a.

(SUURATUN-NISAA 4 : 2)

كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴿٢﴾ النساء : ٢

7. Yemə (Nyamenle) yee ənwonle be wə ekole nu wəw adenle biala məw əkulo la azo a, Nyamenle biala enee eke gyese əngomekye, əle Tumivole yee nrelebevole.

(SUURATU-AALI IMRAAN 3: 7)

هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ لَإِلَهِهُ
إِلَٰهُهُمُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٧﴾ آل عمران : ٧

20. Yemoti benwu ye ke, Nyamenle bole anwuma ne aze nəhale nrelebe nu Ɔ? Se əkulo a əbaye be Yavi ewiade ye anu na Yabə debie fofole yagua nu.

(SUURATU-IBRAHIM 14 : 20)

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ
إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿٢٠﴾
إبراهيم : ٢٠

89. Na enwu awoka ne mə a, enee ədwenle ke betima-tima məw bendu bebo ko a, əne zəhane, bemuala bebapia bavi eke ne ke amungu la Nyamenle ne məw yema debie biala eli munli la ye ngyehyele Ɔ. Nəhale nu, əze debie biala məw beleye la

(SUURATUN-NAML 27 : 89)

وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ
صُنِعَ اللَّهُ الَّذِي لَدَىٰ أَثَقْنَ كُلِّ شَيْءٍ إِنَّهُ خَيْرٌ مِمَّا
تَفَعَّلُونَ ﴿٨٩﴾

النمل : ٨٩

6. O! Alasama, se be adwenle nu ye be naanaa wə ewule-dwazole kenle ne anwo a, enee benwu ye ke, nəhale nu, Yəbole be Yəvili ndetele nu, eza Yəyele Be Yəvili nzuvili (Anworale) nu eza Yəhakyili, ye Yəyele ye nane Kunguma məw yefoa ko wiele boe ye la enee yefoako ne eteyele boe, adenle mə dasanli luale zo rale ewiade la ene, amaa nzinlii mahilehile nu mahile ye. Na

يَتَأْتِيهَا النَّاسُ إِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِنَ الْبَعْثِ فَاِنَّا
خَلَقْنَاكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ
ثُمَّ مِنْ مَضْغَةٍ مُخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِنَبِّئَنَّكُمْ

Yemanle zōha ne deē ne lale ekole ne anu dedee hākṗulale meke bie, nzinlii Yēyele bē Yēvindale ke ngakula la, nzinlii Yēnlea bē dedee a, bēnyinyi bēdwu zēhae a, bēnuhua biēmō wu wō bēngakula nu ye bēnuhua bie mō anwo kyelebe wō bē ebela ebāle nu, mōō bēdabē mumuane bēnde ōbo a, Na enwu azelē ye meke ne bie a enee ye wu bākōō na sē Yētō ezule Yēgua zo a, enee yewudu enee akee bozomōō ni-nyene ngakyile ngenlēma elēfifi zo a.

(SUURATUL HAJ 22 : 6)

9. Na Yebō ekṗōnrō nee afulumu nee nane gyene-gyene ke bevo zo bēdu bē adenle, ōnle kenlēma debie ōmaa bē, yēē Yebō adendule debie fofole mōō benze ye a. (SUURATUN-NAHL 16 : 9)

وَنُقِرُّ فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشَدَّكُمْ وَمِنْكُمْ مَّنْ يُوَفِّقُ وَمِنْكُمْ مَّنْ يُرْدِي إِلَىٰ أَزْدِلِ الْأَعْمُرِ لِكَيْ لَا يَعْلَمَ مِنْ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا وَتَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَّتْ وَأَنْبَتَتْ مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ ﴿٦﴾

الحج : ٦

وَالْحَيْلِ وَالْبِغَالِ وَالْحَمِيرِ لَتَرَكَبُوهَا وَزِينَةً وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٩﴾

النحل : ٩

19. ASONE EYELE ANWOBELAZE NU MƏƏ BEHILE

YE WƏ KOLAN NWANZANWANZA NE ANU LA

187. Na se menli məə sonle me la biza wə menwo edweke a, ka kile be ke, Medame Nyamenle mebikye be kpale, Metie awie ko biala məə elesu avele me la anc, zəhane ati meke biala bebikye me, na belie me beli ammaa banwu adenle fəənwə ne.

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ
أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا
لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِلَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ

البقرة: ١٨٧

(SUURATUL - BAKARA 2 : 187)

202. Na bənuhua, biemə ye nzelele ke, Ye Nyamenle debie kpale məə wə ewiade ehye anu la, maa ye bie ye ewiade ko ne noko anu debie kpale məə wə nu la, maa ye bie, na bə ye nwo bane fi amaneə nwule senle ne anwo.

وَمِنْهُمْ مَن يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا
حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ
النَّارِ

203. Zəhae menli Beme bebanyia ahatale kpale, Əluake beye nwole egyima bedo eke, Na Nyamenle ənwə ye nde wəə debie edianle nu.

أُولَئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ سَرِيعُ
الْحِسَابِ

البقرة: ٢٠٢ - ٢٠٣

(SUURATUL-BAKARA 2:202–203)

287. Nyamenle enzəa ekela ko biala adesəa məə əngola ye a, əbanyia ahatale kpale wə ye kpale eyele nwo, Ye enzənlə ehwenle wə

لَا يَكْفُرُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا أَوْسَعَهَا لَهَا مَا
كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا

ye etane nwo. Ye Awulae, yeşele wə ke, se yeşele fi ye nwo anzee yeşele etane a, matwe yenzo, Ye Awulae adeso a məə evale ezoale alumua-ma la, maffa bie esoa ye, Ye Awulae, Masoa ye adeso məə yenne nwole anwosesebe la, na Bu enye gua ye etane zo, na fa ye etane kye ye, na nwu ye anwuvəne, əbo ale ke wəmə ye ele Yemenle a, zəhane ati boa ye wəə akpəvole məə ennie wə eni la anwo zo.

(SUURATUL - BAKARA 2 : 287)

191. Nəhale nu, Anwuma amuala nee aze Ye ebəle nu nee ke əsi əye məə ale kye na ale dwo la, le nwanwane debie ma menli məə dwenle la.

192. Menli məə bəgyinla anzee bəten-la aze anzee bəda bəfoako bəbə, bəkakye hakye Nyamenle na bədwenle nwole, de e ti mə Nyamenle bəle anwuma nee aze la, na bəşele ke, Ye Awulae Wə ambə əhye mgbane O! Nwanza Nwanza Nyamenle, Ye ye fi amanee-enwule senle ne anwo.

193. Ye Awulae, awie ko biala məə ekema əkəhə senle nu la, nəhale nu, enee Wəgua Ənyulu nyiane aze, na etane-yevolema nemə bənrenyia boavolema.

194. Ye Awulae ye de ene le bie məə elefele ye kə diedi nwo a, ke belie be Nyamenle ne bəli, Yeşele yeşele a, Ye Awulae, Zəhane ati fa ye etane kyeşele, na Ye

إِن نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا أَوْ لَمْ نَحْمِلْ
عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لِطَآئِفَةٍ لَّنَا بِهِ
وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا إِنَّتَ مَوْلَانَا
فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٨٧﴾

البقرة: ٢٨٧

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ
الَّيْلِ وَالنَّهَارِ لآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿١٩١﴾

الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ
وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا
خَلَقْتَ هَذَا بَطْلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٩٢﴾

رَبَّنَا إِنَّكَ مَنْ تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْرَجْتَهُ
لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿١٩٣﴾

رَبَّنَا إِنَّا أَسْمِعْنَا مُنَادِيًا بُنَادِيَ لِلِالْإِيمَانِ أَنْ
ءَامِنُوا بِرَبِّكُمْ فَءَامَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا

munzule biala fi ye nwo zo, na se eku ye a, fa ye boka anwonde le-ma nemə anwo.

195. Ye awulae, Ye selewə, debie məw əlua wə soavole-ma ne ne-mə anwo zo wəva wə bə ye ewəke la, fa ma ye, na ewudwazo kenle ne magua ye nyunlu nyiane aze, nəhale nu, Wəmə embu wə ewəke zo.

196. Zəhane ati, bə Awulae diele bə nzelele, na əzele bə ke, Menrema awie ko biala egyima məw yeli la enreye mgbane, se əle nrenya O! anzee raale O! bele menli ko. Zəhane ati menli məw ədu adenle evi bə azua zo na bevoa bə bevi bə aako nu na Beye bə atee-te wə me adenle nu, na bə hə konle me ti na behu bə la, nəhale nu, Mebaye Etane biala mə beye la mavi benwo zo, na mebama bə ahə adola məw azudenle wowə nu la anu. Əle ahatale məw bebanyaia ye məw əvi bə Nyamenle eke ne a, na Nyamenle eke ye ahatale kpa-le wə a.

(SUURATU - AALI IMRAAN 3 :

191-196)

وَكَفَرْنَا سَعِيَاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ ﴿١٩٥﴾

رَبَّنَا وَإِنَّا مَا وَعَدْتَنَا عَلَىٰ رُسُلِكَ وَلَا نَحْنُ بِيَوْمِ

الْقِيَامَةِ إِلَّا نَكُفَّاءٌ ﴿١٩٦﴾

فَأَسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أُضِيعُ عَمَلَ

عَمَلٍ مِّنْكُمْ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ

فَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَأُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأُودُوا

فِي سَبِيلِي وَقَاتَلُوا وَقُتِلُوا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ

سَعِيَاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرَىٰ مِنْ

تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ثَوَابًا مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ وَاللَّهُ عِنْدَهُ

حُسْنُ الثَّوَابِ ﴿١٩٦﴾ آل عمران: ١٩١ - ١٩٦

20. MGBAKYELEE NGYIKYINGYIKYI MƏWƏ KOLAN
 NWANZANWANZA NE ANU MƏƏ ESUKOA
 A ƏKOLA ƏKA ETI ANU NDENDE LA

1. Nyamenle Dovolə, Anwunvone-zele-nli ne дума nu.
2. Na dəne-nna mekə ne.
3. Nəhale nu, dasanli wə eminlile nu.
4. Gyese menli məə əlie əli, na bə ebela ne le kpale la, na betu folə wə kpale nwo na eza betu folə wə abotane ezile nwo la.
 (SUURATUL-ASR 103 - 1-4)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

وَالْعَصْرِ ﴿٢﴾

إِنَّا لَإِنسَنَ لِفِي حُسْرٍ ﴿٣﴾

إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا

بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ ﴿٤﴾ العصر: ١ - ٤

1. Nyamenle Dovolə, Anwunvone-zele-nli ne дума nu.
2. Ka ye kə, O! tiavolə ma,
3. Debie məə belesonle bə la menrezonle bie.
4. Yə bə dabə noko bənrezonle məə medame noko melə sonle la.
5. Yə tə məə mekə bie meba zonle məə belesonle la Ə.
6. Yə bedabə noko bənrezonle məə melə sonle la.
7. Bə Ezonlolə Edəe ngome yəe medame noko me ezonlolə edəe ngome.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ﴿٢﴾

لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٣﴾

وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٤﴾

وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَّدْتُمْ ﴿٥﴾

وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٦﴾

لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ﴿٧﴾

الكافرون ١ - ٧

(SUURATUL-KAAFIRUUN 109: 1-7)

1. Nyamenle Dovolə, Anwunvonezele nli ne дума nu.
2. Məke məə Nyamenle moale ne bara nee ye konim ne.
3. Ebanwu ye ke, menli dəənwə bara Ezonlobə ne anu ekpunli-ekpunli.
4. Fa wə Nyamenle ayele eyele ne kpogya ye дума ne zo na kponde Etane fakye fii ye eke, nəhale nu, əle dievole əma anlu-benwo ma.

(SUURATUN-NAASR 110: 1-4)

1. Nyamenle Dovolə Anwunvonezele-nli ne дума nu.
2. Ka ye ke, Əle Nyamenle kokye.
3. Nyamenle məə əngyia awie moale na awie ko biala hyia ye moale.
4. Ənnwo Yəe bannwo Ye.
5. Na awie biala ənee eke ne məə le ke ədaye a.

(SUURATUL-IKHLAAS 112: 1-5)

1. Nyamenle Dovolə - Anwunvonezele nli ne дума nu.
2. Ka ye ke, Mekponde nrandifeabele wəə aleə-bahye awulae ne eke.
3. Mavi etane məə yebə la anwo.
4. Mavi aledwole nu etane nwo.
5. Mavi etane məə bie mə twehwe ba bəgənwə mə anwo zo la.
6. Mavi etani məə anyebolo sonla twehwe ba wə meke məə əbanwu awie debie la.

(SUURATUL-FALAK 113 : 1-6)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ﴿٢﴾

وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ

أَفْوَاجًا ﴿٣﴾

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَأَسْتَغْفِرْ لَهُ إِنَّهُ كَانَ

تَوَّابًا ﴿٤﴾

النصر: ١ - ٤

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ﴿٢﴾

اللَّهُ الصَّمَدُ ﴿٣﴾

لَمْ يَكِدْ وَلَمْ يُولَدْ ﴿٤﴾

وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ﴿٥﴾

الإخلاص: ١ - ٥

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ﴿٢﴾

مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ﴿٣﴾

وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ﴿٤﴾

وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ﴿٥﴾

وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ﴿٦﴾

العلق: ١ - ٦

1. Nyamenle Dovolɛ Anwunvone zele nli ne дума nu.
 2. Ka ye kɛ, Mekpondɛ nrandifeabele wɔɔ alasama Awulae ne eke.
 3. Alasama Belemgbunli ne eke.
 4. Alasama Nyamenle ne eke.
 5. Mavi etane mɔɔ abɔnsame twehwe ba la.
 6. Mɔɔ ɔka ye bɛtɛɛ ɔgua menli ahonle nu la.
 7. Mavi menli mɔɔ le dibele (Gyin) nee menli mɔɔ le kwahwea bane la anwo.
- (SUURATŪN-NAAS 114: 1-7)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿٢﴾

مَلِكِ النَّاسِ ﴿٣﴾

إِلَهِ النَّاسِ ﴿٤﴾

مِنَ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ﴿٥﴾

الَّذِي يُوسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ﴿٦﴾

مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿٧﴾

الناس: ١ - ٧